

iñtèrkùltùràlnòst

Faculty of Philosophy, University of Novi Sad

Vasile Goldiș Western University of Arad

Alexandru Ioan Cuza University of Iași

Foundation Europe, Novi Sad

Journal Interkulturalnost, Novi Sad

**The International Conference
Communication, Culture, Creation: New Scientific Paradigms**

Faculty of Philosophy
University of Novi Sad
3-5 October 2014

Book of Abstracts

60 years of sharing knowledge!

Scientific Committee

Dr Ivana Živančević Sekeruš, University of Novi Sad, Serbia

Dr Pavle Sekeruš, University of Novi Sad, Serbia

Dr Aurel Ardelean, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Coralia Cotoraci, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Marius Grec, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Rodica Biriș, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Ciprian Vălcan, Tibiscus University of Timișoara, Romania

Dr Marina Puia Bădescu, University of Novi Sad, Serbia

Dr Snežana Gudurić, University of Novi Sad, Serbia

Dr Vladislava Gordić Petković, University of Novi Sad, Serbia

Dr Octavia Nedelcu, University of Bucharest, Romania

Dr hab. Elena Prus, Free International University of Moldova

Dr Gilles Bardy, Aix-Marseille University, France

Dr Marco Lucchesi, Federal University of Rio de Janeiro, Brazil

Dr Mihaela Albu, University of Craiova, Romania

Dr Gheorghe Glodeanu, Technical University of Cluj-Napoca, Romania

Dr Ludmila Bejenaru, Al.I. Cuza University of Iași, Romania

Dr Marija Stefanović, University of Novi Sad, Serbia

Dr Maja Marković, University of Novi Sad, Serbia

Dr Cristian Măduță, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Codrina Ioniță, George Enescu University of Arts of Iași, Romania

Dr Biljana Sikimić, Institute for Balkan Studies of SASA, Belgrade, Serbia

Dr Minerva Condan, University of Belgrade, Serbia

Dr Zoran Đerić, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Dr Delia Suiogan, Technical University of Cluj-Napoca, Romania

Dr Carmen Dărăbuș, Technical University of Cluj-Napoca, Romania

Dr Speranța Milancovici, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

Dr Mircea Fărcaș, Technical University of Cluj-Napoca, Romania

Dr Oliviu Felecan, Technical University of Cluj-Napoca, Romania

Dr Luiza Caraivan, West University of Timișoara, Romania

Dr Milivoj Alanović, University of Novi Sad, Serbia

Dr Dejan Pralica, University of Novi Sad, Serbia

Dr Nikolina Zobenica, University of Novi Sad, Serbia

Dr Vladimir Gvozden, University of Novi Sad, Serbia

Dr Puiu Ioniță, Al.I. Cuza University of Iași, Romania

Dr Annemarie Sorescu Marinković, Institute for Balkan Studies of SASA, Belgrade, Serbia

Dr Ioana Vid, West University of Timișoara, Romania

Organising Committee

Dr Ivana Živančević Sekeruš, University of Novi Sad, Serbia

Dr Laura Spariosu, University of Novi Sad, Serbia

Dr Virginia Popović, University of Novi Sad, Serbia

Dr Sorin D. Vintilă, University of Novi Sad, Serbia

Mr Rodica Ursulescu Miličić, University of Novi Sad, Serbia

Mr Aleksandra Đurić Bosnić, Vojvodina Institute for Culture, Novi Sad, Serbia

Ma Ivana Janjić, University of Novi Sad, Serbia

Anda Almăjan, University of Novi Sad, Serbia

Igor Lekić, University of Novi Sad, Serbia

Pavel Gătăianțu, Fondation Europe, Novi Sad, Serbia

Prof. Vasile Man, Vasile Goldiș Western University of Arad, Romania

**From Satu Mare Shtetl to Williamsburg, Brooklyn
A Sociolinguistic Study of Satmar Hasidim**

Gabi Abramac

*Sokrat Language Institute, Zagreb
gabi.abramac@sokrat.hr*

Hasidic Judaism was founded in the 18th century Eastern Europe by Rabbi Israel Baal Shem Tov. According to Mintz (1968: 26), "the core of Hasidic faith has been said to consist in their belief that the presence of God permeates and sustains all living matter and in the intense enthusiasm that they impart to their every action." By the 1830s Hasidism spread throughout Ukraine, Galicia, central Poland, and there was a substantial number of Hasidic Jews in Belarus, Hungary and Romania. Satmar is a Hasidic sect that stems from Satu Mare in Romania, where it was founded in 1905 by Rabbi Joel Teitelbaum. The Hasidim of Satu Mare had lived in a pious community, with a unique social structure, with their own customs, their own way of dressing, and they spoke Yiddish as their vernacular. Yiddish or *mame-loshn*, as its speakers refer to it, was the language of the Ashkenazic Jewry which gained its own sacred status in the Hasidic movement. In the aftermath of the WWII, Satmar Hasidim have settled in Williamsburg, Brooklyn and have recreated their new communities on the American soil, becoming one of the largest Hasidic movements in the world. The transplanted Satu Mare shtetl has retained the customs, social structure and the language of *der alter haym*. The sociolinguistic field-work conducted in this community from August 2012 to November 2013, describes acquisition, use and maintenance of Yiddish, English and the Holy Tongue.

Нијансе плаве боје у мађарском и српском језику

Едита Андрић

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
andrice@sbb.rs*

У овом раду ћу се бавити нијансама плаве боје у мађарском и српском језику, и то начинима стварања назива за поједине нијансе, структуралним карактеристима тих речи, али ћу се позабавити и дериватима насталим од лексема *kék*, односно *плав*. То првенствено подразумева анализу изведеница и сложеница. Речи које се налазе у синтагмама са плавом бојом су често устаљени изрази, и тако их већ готове користимо у свакодневној комуникацији, па ћу се стога осврнути и на колокације са поменутиим лексемама, где ћу указати на различито доживљавање једне од основних боја у ове две културе. На крају рада ћу се дотаћи и симболике плаве боје кроз њену историју.

(Književna) kultura u školama

Bojana Andelić, Aleksandra Tomić

*Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
mala.bonnana@gmail.com; sandra-tomic@hotmail.com*

Cilj ovoga rada jeste analiza (književne) kulture u školama. Za potrebe ove studije sačinile smo anketu kako bi se iz nje video odnos učenika prema knjizi i kulturi uopšte. S obzirom da su anketirani učenici iz Osnovne škole „Dositej Obradović“ (od petog do osmog razreda) u Novom Sadu i Gimnazije „Sava Šumanović“ (opšti smer – od prvog do četvrtog razreda) u Šidu, spisak pitanja nije bio isti. Naime, određeni broj pitanja jeste bio isti (kao na primer: Zašto čitaš knjige? Da li čitaš naslove koji se ne nalaze na spisku obavezne lektire? Koliko knjiga pročitaš na godišnjem nivou? Da li knjige čitaš u štampanom ili elektronskom izdanju? Da li posećuješ Sajam knjiga? Da li učiš strane jezike? Koliko često ideš u pozorište? Koliko često ideš na putovanja? Da li znaš kako se zove naš književnik, dobitnik Nobelove nagrade za književnost? Koje Internet sajtove najčešće posećuješ?), a ostatak pitanja se razlikovao, tj. bio je formulisan shodno uzrastu učenika. Naša je namera da ukažemo na (književno) kulturne nedostatke i ponudimo rešenja kako bi se isti otklonili. U ovome radu dotakle smo se i aktuelne najave smanjivanja broja časova srpskog jezika i književnosti u srednjim stručnim školama i pokušale da damo odgovor na pitanje šta je zapravo smisao škole.

**From the Towers of Babel to the Internet:
Educating Humanity in Peace By Re-stabilizing Communication**

Davide Astori
Università di Parma
davide.astori@gmail.com

The myth of the Tower of Babel and the so-called confusion of tongues, as well as the parallel pursuit of a holy, perfect, perhaps universal Language, is uniquely embedded in human history and continues to play a role today in understanding the question of language diversity. Taking into consideration this historical context, we will turn to the work of the great educationalist John Amos Comenius and investigate the archetypal case of Esperanto as international auxiliary language, in order to distinguish a more modern understanding of the Internet from the often typical and, in our case, risky perspective of globalization developed by Robert Phillipson through the notion of linguistic imperialism. In fact, not only does the Internet *not* seem to present a threat to multilingualism and multiculturalism, it actually provides a remarkable opportunity to protect and promote the idea of ‘Linguistic Ecology’ (as proposed by Einar Ingvald Haugen and Gabriele Iannàccaro). By re-stabilizing and re-potentializing communication, we can utilize the Internet as a tool for educating humanity in peace in such a way that it can contribute to its overall well-being. In this way, we can furthermore re-bridge the gaps present in today’s communication and thus achieve, in a kind of renewed Pentecost, an ethic of “Linguistic Hospitality” (“hospitalité langagière, Paul Ricouer).

Probleme ale omonimiei gramaticale: atributul

Florina Maria Băcilă
Universitatea de Vest, Timișoara, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie
florina_bacila@yahoo.com

Pornind de la ideea că cercetătorii au extins sfera omonimiei și la alte niveluri ale limbii decât cel lexical și au definit-o ca asociere a unor complexe sonore identice cu conținuturi diferite, lucrarea de față își propune să ia în discuție câteva probleme ale omonimiei gramaticale românești cu privire la atribut. Vom avea în vedere implicarea acestei unități sintactice în anumite sintagme multiinterpretabile, fapt strâns legat și de exprimarea sa morfologică sau de categoriile gramaticale ale părții de vorbire respective. În asemenea structuri ambigue, atributul (de diverse tipuri) poate fi analizat, cel mai adesea, drept complement / circumstanțial, apozitie, element predicativ suplimentar, mai ales că multe construcții românești cu atributul au implicații importante de natură morfologică, dar, în același timp, rămân interpretabile în afara unui context mai larg. În consecință, pentru dezambiguizare, se face apel la diferite mijloace, printre care se numără, de pildă, modificarea topicii, ceea ce dovedește, o dată în plus, necesitatea unei abordări integratoare a gramaticii românești, pentru a se evita confuziile curente: deși rămâne o problemă de morfosintaxă, omonimia gramaticală trebuie studiată în legătură cu semantica sau cu fonetica, reprezentând un caz tipic de interdependență între compartimentele oricărei limbi.

Literatură și ceremonial

Laura Bădescu
Universitatea din Pitești
laura.e.badescu@gmail.com

Relativ puțin abordat din lipsa unor opere specializate (se cunoaște, până acum, o singură operă dedicată exclusiv literaturii de ceremonial: *Condică ce are întru sâne obiceiuri vechi și nouă a preainălțaților domni*, alcătuită în 1762, la Iași, de către Gheorgachi vtori logofăt) protocolul oficial sau privat practicat în secolul al XVIII-lea este relevant din perspectiva relațiilor interculturale pe care românii le-au cultivat îndeobște sub presiunea cutumei exercitată politic. Prezentul articol propune o sistematizare a informațiilor scrise privitoare la protocolul folosit de români până la sfârșitul Veacului de Mijloc, evidențiind existența a două mari categorii de relatări ce cuprind rudimente ale unei literaturi de ceremonial. Cea dintâi are în vedere ceremonialul oficial desfășurat în spațiul domnesc, respectiv în cel ecleziastic. Cea de a doua are în vedere evenimente sau acțiuni relaționate vieții private. Reconstituirea ceremonialului, cu interferențe între spațiul privat și cel oficial, între elementele naționale și cele fanariote etc. ajută la înțelegerea unor practici și obiceiuri asimilate de mentalul colectiv sub forme dintre cele mai diverse.

Vasile Lovinescu – dincolo de simbolologie

Elena Alina Bărbuță Negru

Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava

barbutaalina@yahoo.com

Lucrarea *Vasile Lovinescu - dincolo de simbolologie* își propune să demonstreze calitățile de simbololog ale lui V. Lovinescu, printr-o prezentare sintetică a tuturor acelor domenii cu care spiritul *capricantului* a fuzionat.

Astfel, lucrarea de față va avea o structură tripartită: în prima parte, se va realiza o încadrare tipologică din punct de vedere cultural a celui care nu doar a scris, folosindu-se de simboluri, dar a încercat și o analiză a acestora, din perspectiva criticului literar și chiar a hermeneutului. Capitolul secundar se va constitui el însuși într-o tentativă criticistă de decelare a simbolurilor, pentru a se ajunge, la o asimilare corectă a manierei de selectare și de prelucrare a acestora de către contemplativul fălțicinean. Partea finală va fi alocată identificării principalelor simboluri lovinesciene, ce concură la realizarea unui crez artistic, căruia autorul îi va rămâne credincios atât din perspectiva de scriitor, cât și din cea de critic literar.

Concluziile lucrării ar trebui să scoată în prim-plan imaginea unui simbololog care este preocupat nu doar de colectarea simbolurilor, ci și de analizarea și receptarea corectă a acestora din toate punctele de vedere – literal, semantic, ideatic și hermeneutic.

Autohtonizarea textelor homerice în traducерile din Europa Sud-Estică

Petre Gheorghe Bârlea

Universitatea „Ovidius”, Constanța

gbarlea@yahoo.fr

Comunicarea noastră vizează în egală măsură problematica principiilor traductologice și pe aceea a limbii literare naționale, din perspectivă diacronică. Pornind de la la premisa că traducerea poemelor homerice - ca și a altor capodopere ale literaturii universale, de altfel - reprezintă un act de cultură esențial pentru orice popor, este important de studiat în ce măsură o limbă modernă poate reda litera și spiritul epopeilor create în zorii marii culturi a Helladei antice. O analiză sistematică a versiunilor din *Iliada* și *Odiseea* realizate în limba română, comparate cu câteva versiuni din alte limbi, dovedește că latinizarea fondului mitologic elen, preluată din tradiția marilor culturi europene (italiană, franceză, engleză, germană) a fost dublată de localizarea unor concepte de ordin spiritual și chiar material în versiunile din alte culturi europene. Atât opțiunile lexicosemantice, gramaticale și pragmatico-stilistice, cât și sistemul de credințe religioase, mentalități, atitudini sau referințele de ordin social, economic etc. au valorificat fondul național popular decântat în folclorul literar, în cronicile bătrâne și în cazaniile spațiului cultural al fiecăruia dintre popoarele moderne în care s-a încercat traducerea textului homeric. Principiul „autohtonizării”, cultivat programatic în epoca romantică, a funcționat până târziu, în zorii postmodernismului, mai ales în spațiile geografico-spirituale în care tezaurul folcloric, lexicul, credințele și cutumele vechi se păstrează încă vii în limba și în cultura modernă.

Aplicații practice ale conținuturilor teoretice în predarea comunicării interculturale la filierele nefilologice

Roxana Magdalena Bârlea

Academia de Studii Economice, București, Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare

roxanabirlea@yahoo.fr

În lucrarea de față, analizăm o serie de activități practice care pot însoți cursurile de „Introducere în comunicarea interculturală”. Pornind de la o clasificare a categoriilor de activități de clasă și de la corelarea lor cu aspectele teoretice ale cursului, ne propunem să analizăm modul în care acestea pot fi introduse studenților, avantajele (și „riscurile”) pe care exercițiile le prezintă, exemple concrete etc.

Comunicarea noastră se situează într-o perspectivă didactică, baza teoretică reprezentând-o, în principal, metodele acțională și comunicativă folosite în predarea limbilor străine. Drept corpus de lucru, folosim extrase din manuale de franceză, engleză și română ca limbi străine, precum și exemple proprii, analizate sub aspectul pertinentei și eficacității acestora, din perspectiva unor repere teoretice în domeniu, la care trimitem.

Ca punct de referință pentru exemplele noastre, avem în vedere un curs de nivel academic (curs și seminar, desfășurat săptămânal pe durata unui an universitar), care are ca obiectiv fixarea unui cadru general în

pregătirea studenților pentru a lucra într-un mediu multilingv și multicultural și care se adresează unui public de nefilologi.

Roxana Bârlea predă „Introducere în comunicarea interculturală” la secțiunea de Limbi Moderne Aplicate a Facultății de Relații Economice Internaționale, Academia de Studii Economice din București.

Деревенские чудики – разновидность русского национального характера в XX-XXI веках

Людмила Беженару

*Ясского университета им. Ал. И. Кузы
ludbejenaru@gmail.com*

В работе исследуется архитектурный национальный русский характер, способный отразить современную трансформацию «чудиков» и их отношение к национальной идее. В новейшей литературе образ солженицыно-распутинских «праведников» и шукшинских и беловских «чудиков» исчерпывает себя; в русской литературе *чудик примыкает* к облику новой действительности в образе *чужака*: сельский житель оставлен один на один с собственными бедами и, порой, отторгнут не только обществом, но и собственной страной. Происходит его отчуждение от людного мира, а безысходность его поведения рождает новый тип чудика – **чужака**. В образе деревенских *чужаков* можно узнать жителей современных русских деревень, с их бесправием, нищетой и брошенностью. Городская проза (В. Ерофеев, С. Довлатов, Т. Толстая, Л. Петрушевская), унаследовав от «деревенской прозы» чудиков и чужаков, дополнили этот литературный ряд городскими *маргиналами, обсеками*. Однако этот литературный ряд у разных авторов получает неоднозначное понимание. Под понятием обсеков, «архаровец» принято понимать человека, оторванного от родной среды, у него нет чувства дома, он отчужден от христианской традиции и отмечен нравственным извращением. Этот тип героев все еще не получил в литературе четкого терминологического определения, потому его можно отнести к современной разновидности «маленького человека». Отметим, что эта разновидность героев неоднозначна в своей сущности, нельзя однозначно отнести их к положительным или отрицательным героям.

Сорокская степь как образ национальной идентификации локуса в знаковом пространстве «малой родины»

Людмила Беженару

*Ясского университета им. Ал. И. Кузы
ludbejenaru@gmail.com*

Концепт «малая родина» имеет собственную ментальную, языковую и литературно – философскую репрезентацию. Ментальное различие определяется наличием специфичности национального компонента концепта, входящего в национальную культуру и в национальную картину мира. Национальная составная этого концепта является основной и «вливается» в самостоятельную культурологическую константу, которая характеризуется восприятием внешнего и внутреннего мира конкретной местности, места рождения и места исконного проживания индивидуума, в котором проявляется специфика национального характера, интеллектуальных, духовных и волевых качеств того или иного культурно-языкового сообщества. В работе предпринята попытка описания румынского национального пространства «малой родины» в сопоставлении с общеславянскими и христианскими архетипами, знаковым советским пространством. Сопоставительный план предполагает обращение к наиболее типичным образам пространства, которое может рассматриваться как картина мира. Славянская иерархия мирового пространства рассмотрена нами в начальных главах работы («Лад» Белова), наблюдение над структурой текста показывает, что все повествование строится на символе *Сорокской степи* – как модели национального космоса. В рамках национального пространства «малой родины» Ион Друцэ создает вневременной образ *степи*, которую сам же назвал Сорокской как образ *национальной идентификации* локуса. У этого космоса есть свой центр и периферия, центробежные и центростремительные силы, увлекающие героев в круговорот движения. Этот мир строится на четырех временных параметрах: прошлое-настоящее-будущее-вечное.

Generație și individualitate. Trasee poetice contemporane, la debut

Grațela Benga-Tuțianu

*Filiala din Timișoara a Academiei Române, Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu”
gratielabenga@yahoo.com*

Generația poezilor români care au debutat după anul 2000 nu e alcătuită dintr-un grup compact, ci dintr-un șir de poeți care scriu diferit și gândesc deosebit. Chiar și fără o viziune comună, au impus câteva direcții și au trasat, prin mimetism, o serie de norme: autenticitate, autoreferențialitatea, visceralizarea și radicalizarea limbajului. Pentru a nu eșua în mimetism, poeții douămiiști, debutanți sau nu, s-au văzut nevoiți să evite tiparul prefabricat. Se impunea fie reinventarea, fie destructurarea.

Ștefan Baghiu, Krista Szöcs, George Floarea sunt printre debutanții care au ieșit în evidență în 2013. Lucrarea explorează textele poetice pentru a stabili nu numai nodurile prin care cei trei debutanți se leagă de ceilalți douămiiști, cât mai ales semnele care îi individualizează. Prin formulele lor poetice diferite, cu și fără mască auctorială, cu și fără efortul participării și al reconfigurării unei identități în derivă, cei trei debutanți reflectă conștiința disoluției. Ceea ce îi desparte, dincolo de relieful discursului poetic, este (in)decizia: asumarea riscului de a suferi în dinamica receptivității sau imobilitatea ascunsă sub șovăiala, blazare sau solemnitate de catedră.

Rumänisch-deutsche Sprachinterferenzen in der täglichen Sprache der Schüler, die Deutsch als Muttersprache lernen

Rodica Teodora Biriș

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
birisrodica@yahoo.com*

În această lucrare vor fi prezentate rezultatele unor cercetări efectuate în urma chestionării a 892 de elevi ai Liceului German „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, România, clasele 5-12. Scopul chestionării a fost acela de a vedea dacă și în ce măsură limba română uzuală din Arad influențează limba germană vorbită de elevii care sunt înscriși la școală la secția limba germană ca limbă maternă, chiar dacă nu toți sunt de etnie germană.

Interpretarea textului literar pe coordonata privire – imagine – imaginar

Iuliana-Valentina Boboacă

*Universitatea de Stat, Pitești
iuliana_boboaca@yahoo.com*

Lucrarea își propune să analizeze transmiterea mesajului scriitorului către cititori, pe coordonata privire – imagine – imaginar. Având în vedere problematica imaginarului, este imperios necesară stăruința asupra conceptelor *privire* și *imagine*, fără de care acesta ar fi, poate, nu la fel de bine înțeles. Percepția (privirea) are în vedere obiectul ei ca realitate imediată – *aici* și *acum*. Indisolubil legate privirii, se conturează întrebările *cum te uiți?* și *ce vezi?* Răspunsurile se descoperă prin intersectarea mai multor domenii de cercetare printre care psihologie, filosofie, retorică, stilistică, estetică ș.a., deoarece capacitatea de expunere (explicare) a unei noțiuni, este inseparabilă celei de cunoaștere/ înțelegere. Dacă *a imagina* înseamnă, în primă instanță, a transpune în imagine, adică a materializa, reprezentările rezultate (și combinațiile lor) vor fi tot de natură materială. Cele trei noțiuni *privire*, *imagine*, *imaginar* sunt necesare pentru a întui sensul întregii opere. Fără capacitatea de a privi opera ca o înșiruire de cuvinte, este imposibilă lecturarea, astfel cel ce răsfoiește o operă nu poate vedea decât urme aleatorii; fără a putea transpune în imagini cuvintele, cititorul ar avea în față doar noțiuni abstracte, iar fără imaginația care face posibilă însuflețirea acțiunii, cel ce citește nu și-ar putea reprezenta scenariul imaginar ilustrat.

Педагошки значај интеркултуралног учења

Маја Босанац

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
bosanac.maja4@hotmail.co.uk*

Као императив данашњег времена, пре свега процеса глобализације, све чешће долази и до промена образовних парадигми. Један од новијих научних приступа у педагогији је и конструктивистички приступ у оквиру којег властита искуства и претходна знања увелико утичу на процес учења. Унутар конструктивизма има више праваца, али у раду ће бити приказана основна полазишта социјалног конструктивизма и његове импликације на процес учења. Као и код конструктивистичког приступа, и у процесу интеркултуралног учења, искуство само по себи је основа. Иако данас има велик значај, у педагогији се и даље не посвећује довољна пажња концепту интеркултуралног учења. Циљ рада је да се кроз приказе различитих нивоа учења, структуре, улога у учењу, као и метода приказе значај интеркултуралног учења и његова веза са конструктивистичком парадигмом. На овај начин добија се холистички приступ учењу. Поред тога, истиче се и комплементарност процеса формалног и неформалног образовања. У оквиру неформалног образовања интеркултурално учење се све више проучава, а истицањем сличности приступа неформалног образовања са садржајима формалног образовања ова два процеса образовања стављају се у сараднички однос. Као закључак може да се наведе да интеркултурално учење има све основе да добије већу пажњу и значај у педагошким истраживањима.

Дачки ратови у српској историографији

Светозар Бошков

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
svetozarboskov@hotmail.com*

Дачки ратови су један од водећих историјских догађаја у античкој историји који су се одиграли на простору данашње Румуније и одувек су привлачили пажњу, не само румунских, већ и европских истраживача. У овом раду представимо Дачке ратове из перспективе српске историографије. Први помени Дачких ратова у српској историографији забележен је још у XIX веку у првим уџбеницима историје на српском језику, а у XX веку појављује се неколико монографија о историји румунског народа које неизоставно садрже податке о Дачким ратовима. Критичком анализом и упоређивањем ових података приказаћемо развој и промене које су се десиле у интерпретацији и тумачењу историјских извора који говоре о Дачким ратовима у српској историографији као и поређење са савременом литературом.

Mosaic Communities in Banat in the eighteenth century

Sorin Bulboacă

*„Vasile Goldiș” Western University of Arad
sorin_bulboaca@yahoo.com*

Based on the investigation of medieval sources, primarily documents of the Middle Ages, the study explains the history of mosaics in Banat communities in the age of Enlightenment. Without proposing an exhaustive work shows geography Jewish communities in Banat, the organization of community mosaics, and economic aspects of the religious life. Status Mosaic Banat communities in the eighteenth century oscillated between tolerance and discrimination by the Habsburg authorities. Culture and education communities in Banat Mosaic is an original contribution to Europe's cultural heritage. How Jews relate to others, in Banat, in the eighteenth century, will be spotlighted to emphasize Alter / cultural-religious identity in the modern age threshold.

Memory and Inter-ethnic Relations in Eginald Schlattner's and Herta Müller's writings

Maria-Luiza Caraivan

*Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Timișoara
luiza.caraivan@gmail.com*

Romanian literature is strongly connected to preserving memory and delivering the “truth” of a generation to present or future readers. Testimonial writings are frequently encountered in 21st century Romanian literature and, at the same time, there is a recovery of such works from 19th and 20th century. Thus, diaries and letters are the most used form of testimonial writing, whereas novels based on personal experiences are less frequent.

The paper aims to analyze the relationships between various ethnic groups that live in Romania as they are represented in the writings of Eginald Schlattner and Herta Müller. At the same time we intend to underline the importance of these writers in the context of European literature and European understanding of Romanian culture.

Visual and Linguistic Cross-cultural Communication in Sequential Art

Andreea-Nicoleta Catalina, Monica Bottez

*University of Bucharest, Faculty of Foreign Languages and Literatures
andreea.catalina84@gmail.com*

The paper discusses some representations of cross-cultural communication rendered through sequential art. This new medium utilizes powerful visuals which portray stereotypes, assumptions, or prejudices among individuals. The analysis will be made on two levels: the first, on the visual level, with examples of how, through graphic art, emotions and thoughts become visible, mirroring displacement or sympathy among individuals; and the second, on the linguistic level, pointing out the importance of the visual perception of paralinguistic in comics, particularly interesting because this medium tends to have the effect of cross-culturally spreading a considerable amount of sounds that may lead to their universalization

Influențe lingvistice arabe în traducerea coranică din manuscrisul RESC/101

Daniela-Corina Chiru

*Universitatea din București
dchiru87@gmail.com*

Textul coranic din manuscrisul RESC/101 (Biblioteca Tomás Navarro Tomás, Madrid; secolul al XVI-lea) constituie una dintre primele transpuneri ale Coranului într-un idiom romanic. Redactat în caractere arabe, codicele se încadrează în literatura de expresie *aljamiado*, care a luat naștere în cadrul comunității criptomusulmane morisce.

Datorită fidelității cu care idiomul romanic urmează tiparele lingvistice semitice (fapt ce reflectă neîndoiește dorința traducătorului de a nu se îndepărta de textul sacru original), textul stârnește un interes deosebit din punct de vedere lingvistic. Traducerea este așadar redactată într-o varietate a spaniolei puternic influențată de limba arabă, scopul lucrării de față constând în analiza acestor influențe pe plan fonetic, lexical, morfologic, sintactic și stilistic.

Mergând pe linia lucrărilor realizate pe baza altor manuscrise coranice *aljamiado*-morisce, noutatea articolului de față rezidă în analiza traducerii conținute în manuscrisul RESC/101, codice neinclus în cadrul studiilor lingvistice anterioare.

Fete ale icoanei în poezia lui Ioan Alexandru

Valeria Cioata

*Universitatea „Petru Maior”, Târgu Mureș
valeria.cioata@gmail.com*

Christos Yannaras, în lucrările sale *Adevărul și unitatea Bisericii și Contra religiei*, arată că esența bisericii este unitatea în iubire. Atâta timp cât membrii comunității ecleziale se află în comuniune prin iubire,

aceștia au acces la Adevărul absolut care este Iisus Hristos. Comuniune nu exclude neputințele sau derapajele, dar acestea pot fi ușor îndreptate. Nevoia de comuniune în Hristos își face simțită prezența și în opera poetică a lui Ioan Alexandru. Comuniunea cu divinitatea presupune anumite trepte ale purificării ființei. Aceste etape pot fi identificate în volumele de versuri ale poetului ardelean de la *Viața deocamdată* și *Infernul discutabil* la *Vămile pustiei* și până la atât de discutatele și multiplele *Imne*. Logica unității în iubire între oameni și Dumnezeu presupune un cu totul alt fel de a înțelege lucrurile. O dovadă în acest sens poate fi receptarea critică a operei poetului. Opiniile criticilor sunt cât se poate de diferite. Ideea de bază este că, pentru a înțelege opera poetică a lui Ioan Alexandru, nu putem face abstracție de comuniunea eclezială în iubire care este foarte bine explicată de Christos Yannaras. Ceea ce-și propune poetul ardelean este să sublimeze chipul țării sale așa cum sunt chipurile sfinților în icoane, propunând un model de comuniune.

Parisul și Micul Paris.
Discurs intercultural în jurnalul Otiliei Kozmutza Bölöni

Ștefania Maria Custură
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc
stefaniacustura@yahoo.com

Otilia Kozmutza (căsătorită cu jurnalistul George Bölöni) este prima femeie din România care efetuează, la sfârșitul secolului al XIX-lea o temerară călătorie în jurul lumii. Impresiile ei vor fi consemnate într-un interesant jurnal și în numeroasele note de călătorie, publicate în reviste din țară (în *Luceafărul*) și din străinătate. După o scurtă rezidență artistică la München, în atelierul pictorului Lehnbach, Otilia Kozmutza se stabilește la Paris, unde va trăi mare parte a vieții sale. Jurnalul ei parizian, cronicile ei artistice, corespondența impresionantă cu elita culturii franceze (Rodin, Brâncuși, Anatole France, Emil Zola și fiica acestuia, soția lui Gauguin etc.) recompun o imagine profundă și autentică a unui *savoir vivre* parizian. Secretară literară (și, probabil, iubita) lui Anatole France, prietenă bună a familiei lui August Rodin, Otilia Kozmutza este cea care îl descoperă pe tânărul Brâncuși la Paris și îl introduce în cercurile exclusiviste ale artei europene. Literatura subiectivă a Otiliei Kozmutza constituie o sursă excelentă a dialogului identitate- alteritate.

Rumunska književnost u Vojvodini kao dijalog kultura

Mirjana Ćorković
Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu
corkovic.mirjana@gmail.com

Svrha proučavanja rumunske književnosti u Vojvodini, jedne od brojnih književnosti na ovom multikulturalnom i multietničkom području, jeste otkrivanje, razumevanje i predstavljanje njenih specifičnih osobina. Budući da je navedena književnost bitno obeležena kontaktom sa drugim književnostima, u radu se ispituje na koji način bi savremene teorijsko-metodološke paradigme komparativne književnosti bile inspirativne za njeno otvaranje prema interliterarnom i interkulturalnom dijalogu, koji bi omogućio sagledavanje sličnosti i razlika u odnosu na druge književnosti kako na lokalnom, tako i na regionalnom i globalnom nivou. Udruživanje različitih imagoških konceptata sa konceptima teorije kulturnog pamćenja pokazalo se veoma produktivnim u analizi rumunske književnosti u Vojvodini, koja je njihovom primenom ponudila rezultate u kojima se ističe medijalni karakter i značaj plurilingvalnih figura ove književnosti, poput Radu Flore, Slavka Almažana, Petru Krdua i dr., u multikulturalnom regionu granice.

Elemente de retorică în lirica simbolistă românească

Andreea-Iuliana Damian
Universitatea din Pitești
damiandreea@yahoo.com

Articolul își propune să evidențieze elemente specifice retoricii prezente în lirica simbolistă românească, în context european, ce au rolul de a cataliza conceptele, concentrându-le în jurul noțiunilor fundamentale. Acestea conferă originalitate și specificitate liricii fiecărui autor simbolist. Pornind de la aceste idei, se analizează poezia simbolistă românească conform principalelor noțiuni de retorică: muzicalitate, prozodie, structuri semantice, corespondențe, sinestezii etc.

Imaginile poetice se schimbă acum la nivel semantic datorită apariției posibilităților de simbolizare și sugesție, afectând și nivelul formal printr-o înnoire a lexicului poetic, ceea ce creează o flexibilitate a versului.

Muzicalitate este punctul central al poeziei simboliste, în care instrumentalismul fonetic se întâlnește cu jocurile prozodice, oferind multiple valențe expresive textului simbolist. Sunt elemente integrative și evolutive totodată, ce deschid direcții noi în lirica modernă.

Sub aspectul structurilor mesajului, decorul citadin și exotic potențează cadențele limbajului, promovând noi dimensiuni existențiale, între decadența extincției și exuberanța experiențelor inedite. Symbolismul se prezintă astfel ca o sursă inepuizabilă ce tutează poezia modernă.

Cultura minoritară sau jocul de-a „Dr Jekyll și Mr. Hyde“

Mariana Dan

*Facultatea de Filologie, Universitatea din Belgrad
danmar206@yahoo.com*

Problematika identității minoritare este privită ca reflectare a condițiilor istorice, culturale și politice în conștiința subiectului creator, care face parte din minoritatea română. Punând în prim plan lucrările de imagologie ale însemnatului scriitor din Voivodina, Slavco Almăjan, cum ar fi: *Dimensiunea virtuală a păcatului minoritar*, *Dimensiunea virtuală a păcatului minoritar*, precum și *Rigoarea și fascinația extremelor*, lucrarea își propune să dezvăluie mecanismele culturale prezente în postmodernism și să răspundă la întrebarea dacă obsesivul unionism folcloric poate constitui un model stabil de propagare a valorilor culturale, în condițiile în care se stabilește ecuația: autor – cultură. Pe de altă parte, intenția lucrării e de a dezvălui unele dintre paradoxurile culturii democratice de astăzi, în care, pe de o parte, se face apel la pluralismul discursurilor culturale, iar, pe de alta, în fapt, nu se încurajază principiul diversității, ci al multiciplicității. Deși, în aparență, metadiscursul hegemonic de natură politică și culturală aparține trecutului, lucrările lui Slavco Almăjan, care privesc problematica respectivă „din interior“, concordă cu concluziile socio-culturale ale altor autori, care pun în evidență faptul că metadiscursul cultural este prezent și astăzi, doar conținutul său fiind schimbat, remodelat în termenii globalismului postmodern. Această nouă „poveste adevărată“ de astăzi, nu răspunde nici la întrebările existențiale ale autorului minoritar, ca om, nici la problemele memoriei culturale, deci identitare și, în plus, ocolesc posibilitatea validării discursului artistic autentic. Prin prisma ecuației *creație și/sau identitate*, multipolaritatea culturală prezentă în postmodernism, contrazice conceptul de cultură minoritară autentică, reducând-o la unionismul folcloric și, în acest fel, la automarginalizare. Pe de altă parte, afirmarea creativă, auctorială, independentă de comunitatea minoritară respectivă, ridică probleme practice, legate de circulația restrânsă a limbii române în perimetrul geografic minoritar, cât și de mijloacele precare de mediatizare, care fac receptarea actuală a valorilor culturale imposibilă.

Interferențe culturale: Frédéric Mistral – Vasile Alecsandri. Omagiu la centenarul poetului francez

Ioan Dănilă

*Universitatea „Vasile Alecsandri”, Bacău
danila.ioan@gmail.com*

În anul când se sărbătorește centenarul nașterii scriitorului francez de limbă provensală, fondator al mișcării Felibrilor, propunem un exercițiu aflat la granița dintre literatură și antropologie culturală. Temeiul acestei întreprinderi este un anume paralelism între biografiile spirituale ale celor doi, dincolo de relația de amiciție poetică: așa cum Frédéric Mistral a militat pentru independența culturală a Provenței, prin promovarea limbii și literaturii provensale, în numele clasicismului meridional, Vasile Alecsandri s-a înscris într-un avântat program de recuperare a individualității spirituale românești, printr-un șir de acțiuni specifice, despre care încă vorbește posteritatea. Dacă scriitorul francez a dat la iveală versuri inspirate din folclorul, istoria și natura rustică ale acelei regiuni, bardul de la Mircești s-a dedicat total idealurilor patriotice ale epocii sale, utilizând același fond spiritual autohton. Ambii au aplicat astfel doctrina romantismului, cu un accent suplimentar poetul de la Dunăre, luptător înfocat al *Deșteptării României*. Contribuțiile poetului provensal (fondator de publicații și colecții etnografice, autor al dicționarului provensal-francez, al scrierilor de memorialistică etc.) trebuie raportate la un palier similar, dar cu coloratura specifică, al lui Vasile Alecsandri. Lucrarea încearcă o evaluare comparativă a operei literare și civice păstrate de la cei doi scriitori de primă mărime ai Europei.

Realități centrale ale istoriei: *E un pod pe Drina...* de Ivo Andrić

Carmen Dărăbuș

*Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare
c.darabus@gmail.com*

Luând ca pretext realitatea concretă a unui pod construit în secolul XVI din porunca lui Mehmet-pașa Sokolovici (originar din acele locuri, fiu al unui țaran sârb din Sokolovici, luat de turci ca tribut uman), ce lega Bosnia de Serbia și implicit de Imperiul Otoman, Ivo Andrić, în romanul *E un pod pe Drina...*, reconstituie câteva epoci istorice succesive, care alternează momentele de pace cu cele de război, de la răscoalele sârbești contra ocupației turcești până la mișcările de rezistență împotriva Imperiului Austro-Ungar, iar mai apoi spulberarea sa în Primul Război Mondial. Vișegradul, orașul bosniac în a cărui administrare intră podul, este, alături de Travnik, în imaginarul românesc al lui Andrić, emblematic pentru convulsiile petrecute în Balcani vreme de câteva secole.

Structura frazei în basmele lui Alexandru Odobescu

Elena Lavinia Diaconescu

*Universitatea din Pitești, Școala Doctorală de Litere
lavi_di@yahoo.com*

Urmărind evoluția sintactică și stilistică a scrisului din basmele odobesciene, am constatat tendința autorului de a utiliza construcții hipotactice ample, menite să ilustreze complexitatea ideilor sale. De regulă, Odobescu pornește de la două sau trei propoziții principale în jurul cărora "țese" propozițiile subordonate, dovedind o perfectă stăpânire a nuanțelor, dar și un simț arhitectonic al construcției. Principalele modalități de construcție specifice scrierilor odobesciene sunt: simetria (bazată pe două – trei propoziții principale aflate, de obicei, în raport de coordonare copulativă sau adversativă, în care una este slab dezvoltată sau chiar deloc, iar din celelalte decurg subordonatele), inversarea (un caz al simetriei) și ramificarea (care este cel mai amplu procedeu de construcție, întrucând din subordonate derivă, de regulă, alte două serii de subordonate). Scopul lucrării de față este de a evidenția faptul că Odobescu, prin structura frazelor sale, a contribuit la dezvoltarea limbii române literare.

Echivalențe pragmatice ale marcatorului discursiv spaniol *pues* în limba română

Aurelia Nicoleta Dicu

*Universitatea din București
nicdicu@gmail.com*

O piatră de hotar în traducerea literară o reprezintă marcatorii discursivi, unități lingvistice invariabile cu rol în ghidarea inferențelor în comunicare, contribuind la coerența și coeziunea discursului. Organizați în funcție de rolul pragmatic îndeplinit și formând o clasă eclectică din punct de vedere morfologic, aceștia au pus întotdeauna probleme de traducere. Sursa acestor dificultăți o reprezintă evoluția diacronică a limbilor în care realitățile culturale și sociale specifice fiecărui popor au impus căi diferite de gramaticalizare și pragmatizare a anumitor elemente lexicale ale limbii, explicându-se astfel destul de frecvent lipsa de corespondență la nivel semantic a marcatorilor discursivi chiar și între limbi înrudite filogenetic. Un astfel de exemplu este marcatorul polifuncțional spaniol *pues* care are în română (și nu numai) traduceri multiple. În prezentul articol am ales să punem în evidență valorile de uz ale acestuia prin traducerea și comentarea din perspectivă contrastivă a unor exemple extrase atât din opere literare cât și din presa scrisă spaniolă, nouă în domeniul studiului comparativ – spaniolă-română – al acestei clase pragmatice.

Poetul Ovidiu, personaj în romanul *Dumnezeu s-a născut în exil*

Mădălina-Violeta Dirmină

*Universitatea din Pitești
dirminamadalina1987@yahoo.com*

În concepția autorului, exilul este o tehnică a cunoașterii, astfel se poate motiva faptul că Ovidiu reușește să-și găsească credința pentru că se afla departe de Roma, la Tomis. Exilul la care este supus poetul este

unul impus, își pierde identitatea, iar conflictul interior este unul foarte puternic. Lumea cu care intră în contact i se pare străină pe care apoi încearcă să o înfrunte.

Nostalgia comunismului și dificultățile tranziției în romanul lui Dan Lungu *Sunt o babă comunistă*

Roxana Elena Doncu

*Facultatea de Medicină și farmacie „Carol Davila”, București
roxana.doncu@gmail.com*

Romanul scriitorului și sociologului român Dan Lungu, ecranizat cu succes de Stere Gulea, reprezintă o explorare condusă cu finețe și veridicitate a unui fenomen destul de larg răspândit la nivelul maselor: nostalgia epocii de aur, a comunismului. Deși în anii imediat următori revoluției din 1989 comunismul și ideologia lui au trecut printr-o perioadă de analiză detaliată și condamnare publică, în societatea românească, cel puțin la un anumit nivel al ei, convingerea că sistemul comunist totalitar a reprezentat un mare rău și o piedică în calea dezvoltării României nu a fost îmbrățișată cu feroarea mass-mediei. Din această perspectivă, romanul lui Dan Lungu e o premieră: el analizează ficțional un asemenea caz de nostalgie comunistă, trasând istoria Emiliei Apostoloe și încercând, în final, reintegrarea personajului în societatea prezentului, una marcată de dificultățile tranziției. Lucrarea mea își propune să discute felul în care această nostalgie a epocii de aur e determinată la nivel social de numite mecanisme derapante ale tranziției, precum și de ceea ce s-ar putea numi șoc cultural.

Nostalgii elene în versurile lui Nichita Stănescu

Amalia Drăgulănescu

*Institutul de Filologie Română Iași – Academia Română
amalita004@yahoo.com*

În poemele sale, Nichita Stănescu nu introduce termeni sau perspective livești, doar de dragul livrescului sau al etalării culturii, pe care o posedă doar parțial. Deși adoptă o tonalitate în general ludică, aproape argheziană, în sensul foarte lax al acestei viziuni, preia o atitudine mai degrabă barbiană, adresându-se permanent unui cititor harnic, și nu cititorului obișnuit. Astfel, conciliind cele două voci lirice interbelice, poetul analizat își compune o nouă voce, unică, printre celelalte valori artistice europene, declarând cu tărie - „Eu sunt o pată de sânge care vorbește!”. Nostalgia lui pentru spațiul grecesc nu este, așadar, una conjuncturală, ci, derivând din melancolie, dar și din prea multa luciditate, la modul starobinskian, constă mai degrabă în căutarea unui timp pierdut, și în regăsirea esențelor primordiale, în sfera metafizică, dar și a unei paradigme singulare în care *zoon politikon* să nu se simtă îngrădit, ci liber, desigur, o libertate la modul absolut.

Pictoliricul Ion Vinea

Alina Ramona Dumitra

*Universitatea din Pitești
alina_dumitra@yahoo.com*

Poet, prozator și publicist, Ion Vinea se dovedește un consecvent susținător al sincronismului lovinescian, convins fiind de necesitatea modernizării literaturii și a culturii în spațiul european. În acest sens, lirica sa scoate la lumină interferențe literare și picturale, căci femeia este portretizată în ipostaze pe cât de diverse, pe atât de stranii: vie, moartă, îmbătător de frumoasă, slută, stăpână, roabă, muză, icoană, chip nenumit, ispititoare, lunatică etc.

Sub numele ei (Ioana, Gina, Diana, Magda, Magdolna, Fira, Maria, Ana, Tamara, Carmelita, Eleonora) se ascunde *TU*- chipul feminin universal pictat poetic. În preajma frumuseții ei, bărbatul din poetul- pictor devine robul durerii, robul plăcerii, *surugiul cuvintelor*, apa care potolește arșița. Metamorfozele sale unesc cerul și pământul, sacrul și profanul, lumea de-aici și lumea cealaltă.

Interferențele literare și picturale recognoscibile în opera lui Vinea reușesc să transforme lectorul într-un privitor de portretistică feminină, poeziile sale devenind veritabile picturi.

Frumusețea feminină, așa cum este pictată în lirica lui Vinea, se veșnicizează prin devenirea bărbatului care o privește. Și-atunci ne-ntrebăm: Ion Vinea- poet sau pictor? Sau poate amândouă?!...un strălucit *pictoliric*.

Strategiile Înțelepciunii în *Odysseia* homerică sau „Cum poți să devii înțelept?”

Maria Luiza Dumitru-Oancea

Universitatea din București
luiza.doancea@gmail.com

Cercetarea noastră propune o inventariere, o clasificare și o analiză atentă a rolului înțelepciunii divinizate (Athena) și a avatarurilor revelate și strategice ale acesteia în economia tramei epice a *Odysseiei* homerice. Intenționăm astfel să reliefăm dimensiunile, funcțiile, capacitățile și tehnicile prin care Înțelepciunea practică (Athena) devine ea însăși o zeiță-păpușar și, implicit, personajul principal al *Odysseiei*, în ciuda faptului, notoriu deja, că Odysseus trecea până acum drept protagonistul intrigii epice. Vom demonstra că *Odysseia* este, în fapt, o epopee întemeiată pe o dialectică didactică.

Diving into Metaphors. The Poet as Translator

Denisa Duran

Uniunea Scriitorilor din România, București
denisapiscu@yshoo.com

Translating means having two dictionaries open, like two wings unfold: source language and target language, and you are the body in between. Your native language, the language of your mind, for which you start to find out explanations, synonyms, subtle meanings, appropriate shades. You use an explanatory dictionary. You're starting to know better the language of your thought. And thus yourself. Various meanings of a word are folded up sides of a fan, unfolded. And the choice for an equivalent from among them is the beneficent movement of the fan in its swing.

And sometimes you mix the two dictionaries and you look up a Romanian word in the English dictionary, or the other way around, and it doesn't work. It's just like trying to put an ear ring around your neck or a necklace in your year.

Translating means to me diving into metaphors. The poet as translator is a diver into metaphors, keeping their own poetic breath as long as they are down there, in the fascinating depths of another author. Breaking surface again as free as they have dipped, only soaked with a nurturing wetness which is not on their skin, but on their soul.

De la „inter„ la „trans”: studiile de gen și statutul lor ontologic în studiile sociale și umaniste contemporane

Carmen Beatrice Duțu

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București
cbdutu@gmail.com

În ultimele decenii asistăm la o re poziționare a studiilor de gen în contextul mai larg al științelor sociale și umaniste (Bourdieu, 1998), instituționalizarea crescândă a domeniului provocând dezbateri cu privire la statutul ontologic al domeniului amintit, precum și la potențialul critic al acestui; spre exemplu, se conturează întrebarea dacă se mai poate discuta despre dizidență în discursul feminist și de gen în raport cu canonul (fie el literar, politic, ș.a.m.d).

Astfel, pornind de la premisa că limitele sunt constructe sociale (Simmel, 1992), lucrarea de față va investiga, pe de o parte, în ce măsură mai putem aplica normele metodologiei interdisciplinare subsistemelor societății contemporane, iar pe de altă parte, modul în care transdisciplinaritatea pare să ofere o soluție din „criza” identificată.

Књижевност у XX веку: између етике и поетике до политике

Зоран Ђерић

*Академија умјетности Бања Лука
zordje@gmail.com*

У XX веку *homo poeticus*, све више, постаје *homo politicus*. Политичка умешаност писаца нарочито је карактеристична за Источну и Средњу Европу, најпре за мале нације које су биле под туђом влашћу, а онда за земље са тоталитарним системима: у борби (наравно, не само политичкој) за самосталност својих нација, потом за слободу говора и демократских права, били су припадници *Младе Босне* (а међу њима Андрић и Митриновић), писци авангардисти (нарочито српски надреалисти), потом писци са дипломатским стажом (поред Андрића, Дучић, Растко Петровић, па и Црњански), као и савремени писци (Киш, Данојлић); припадници *Младе Пољске*, односно касније, под њеним утицајем, пољски авангардисти (међу којима су: Тувим, Вјежињски, Гомбрович), потом и други међуратни, па и савремени писци (Милош и Ват, односно Загајевски и Барањчак); руски футуристи, пре свега, док је политички ангажман појединих симболиста (попут Баљмонта) евидентан тек у познијим годинама, за време емиграције; логичан је политички ангажман припадника другог таласа, као и савремених руских писаца који су се из истих разлога касније обрели у емиграцији. При том ваља имати у виду да се њихова литература не може и не своди само на једну, политичку димензију, мада она даје њиховом делу суштински смисао.

Комуникација и култура: глобализацијски изазов културализму

Милорад Ђурић

*Секретаријат за културу и јавно информисање АП Војводине
miloraddjuric1@gmail.com*

У раду ће се испитивати веза између начина комуникације и конституисања различитих типова културног идентитета. Елементарни процес који друштво/културу конституише као посебну реалност јесте процес комуникације. Другу страну тог процеса, целину свесног грађења колективних културних идентитета, као мобилизацију и организацију културних сличности/разлика, означаћемо као културализам. Културализам као политика културних идентитета, је, у највећој мери, привилегија националних држава. Међутим, наша претпоставка је да се промене у начину произвођења комуникације, морају сагледавати и као промене у процесу произвођења друштвених/културних идентитета. Јер, док су у претходним комуникацијско-технолошким епохама комуникацијска поља била смештена унутар граница националних држава, сада су, као последица глобализованих комуникација и глобализацијских процеса, државе смештене унутар комуникацијских поља. Самим тим, државе су изгубиле монопол и нису више у могућности да у потпуности контролишу процес комуникације и да својим грађанима прописују „пожељне“ типове друштвених/културних идентитета. У том смислу, ова тема, по нашем мишљењу, има експлицитну релевантност за разумевање савремених и будућих процеса културних (дез)интеграција.

Il romanzo *Una famiglia istriana* di Ester Barlessi

Christian Eccher

*Facoltà di Filosofia, Università di Novi Sad
christian.eccher@tiscali.it*

Lo scopo di questo lavoro è quello di analizzare la produzione letteraria di Ester Barlessi. Ester Barlessi è una scrittrice italiana dell'Istria che ha pubblicato il romanzo "Una Famiglia istriana" e un certo numero di racconti. In questo documento verrà data l'enfasi al romanzo, che è la storia di una famiglia istriana dall'inizio alla fine del XX secolo. Durante questo lasso di tempo cinque paesi diversi hanno controllato la penisola istriana: l'Impero austro-ungarico, l'Italia, la Jugoslavia e, infine, la Slovenia e la Croazia. La storia è la vera protagonista di "Una Famiglia Istriana", e l'analisi di questo romanzo ci consente di capire come e perché le persone che vivevano in Istria hanno combattuto per preservare la loro cultura e di come questa lotta ha prodotto un nuovo modello interculturale.

**Observații asupra realizării modalizării în dacoromâna actuală.
Privire specială asupra graiurilor de nord-vest**

Mircea Fărcaș

*Universitate Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare
farcasmircea@hotmail.com*

Modalizarea, prin definiție, reprezintă marcarea în mesaj a modalității (GALR 2005, II: 673). Prezentul material pune în evidență o serie de verbe modale, de tipul *a putea*, *a trebui*, întâlnite în româna standard, completate de verbele *a pune*, *a da*, *a prinde* întâlnite, cu deosebire, la nivelul graiurilor de nord-vest ale dacoromânei. Spre deosebire de limba curentă, la nivel regional sunt specifice construcții infinitivale în care apar aceste verbe, cu rol de modalizatori de aspect. La realizarea aspectului contribuie și o serie de prefixe de tipul *do-*, *pro-*, *ză-* considerate elemente distinctive ale subdialectului bănățean și provenite din contactele lingvistice cu sârbii. Dintre aceste prefixe cu rol aspectual, prefixul *ză-* se întâlnește și în subdialectul maramureșean, rezultat al influenței ucrainenei asupra românei.

Despre alteritatea etnică

Cătălin-George Fedor

*Academia Română, Filiala Iași
cgfedor@yahoo.com*

În calitate de premisă teoretică pentru studierea raporturilor între diferite grupuri etnice și a construcției comunicării interculturale, lucrarea de față își propune să abordeze problema alterității pornind de la delimitările conceptuale ale sale, continuând cu identificarea ipostazelor ei și acordând un spațiu larg descrierii modalităților de raportare la alteritate din perspectivă sociologică. Concluziile scot în evidență volatilitatea noțiunii de alteritate datorată contextelor sociale diferite și posibilele obstacole în construirea corectă a reprezentărilor referitoare la „celălalt”.

Чиниоци опстанка Русина и њиховог језика у Војводини

Михајло Фејса

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
fejsam@gmail.com*

Тешко је разумети како је једна мала популација, чији број припадника у Бачкој и Срему никада није прелазио 25.000, успела да очува свој језик, веру, школе, обичаје – уkratко, своје национално биће кроз више од два и по века.

Аутор се у раду прво дотиче анализе Мирона Жороша, који је почетком деведесетих година прошлог века, навео четрнаест фактора који су довели до постојања мале популације свесних Русина, утврђивања њиховог националног језика и његовог подизања на ниво словенског језика, зрелости русинске књижевности, новинарства, фолклора и позоришта да би се фокусирао на чиниоце који данас, на почетку 21. века, доприносе очувању и развијању елемената русинског идентитета, тј. очувању и унапређивању културних, језичких, верских и других специфичности русинске националне заједнице у Србији/Војводини.

**Један културолошки образац:
етичка и естетичка полифонија или упитомљавање света**

Душица Филиповић

*ОШ „Алекса Шантић“, Београд
dusica.zena.sumatra@gmail.com*

Рад анализира хуманистички хоризонт прве системски обликоване културне манифестације *Шантићеве дани* и посебно књижевног конкурса *Шантићево перо* који за непуну деценију прескачу петовековну повесну земљорадничку и сточарску укорењеност становништва приградског београдског

насеља Калуђерица, осујећују сувереност говора места, а откривају аполонијску стратегију и статус детета у постварењу.

Vasile Goldiș, personalitate a culturii naționale și europene

Eugen Gagea

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
steduc@uvvg.ro*

Personalitate a culturii naționale și europene, Vasile Goldiș, ctitor al Marii Uniri de la Alba-Iulia, din 1 Decembrie 1918, a desfășurat o amplă, variată și fertilă activitate culturală pusă în slujba emancipării naționale a poporului român din Ardealul aflat sub dominația Imperiului austro-ungar. Prin cultură, opina Vasile Goldiș, statul contribuie la civilizația umană.

Prin publicistica sa, cărturarul român a fost nu numai un eminent om politic și gânditor, ci și un remarcabil condeier. Prin scrisul său dă un exemplu elevat de cultivare a limbii și a unui stil pe măsură.

Council of Timisoara and Sava Tekelija

Vladan Gavrilović, Nenad Ninković

*Faculty of Philosophy, University of Novi Sad
gavra1@yahoo.com; nenadninkovich@yahoo.com*

Sava Tekelija was one of the most prominent Serbs in the XVIIIth and the first half of the XIXth century. He is considered a well-known patron, founder of many funds and a philanthropist. He was the president of Matica srpske and the first Serb to obtain a doctoral degree in law. He had significant role on the Council of Timisoara in 1790 on which the Serbs had requested the politician and territorial autonomy in the borders of the Habsburg monarchy. On the Council he held a famous speech on the ablation of the Serb privileges in the Hungarian laws. In other words, he spoke on the Serb cooperation with Pest and not Wien. This speech is the topic of this work.

Strategii discursive și comportamentale ale politeții

Ștefan Găitănanu

*Universitatea din Pitești
stefan_gaitanaru@yahoo.com*

Startegiile politeții au fost descrise din mai multe perspective convergente: lingvistice, pragmatice, psihologice, sociologice etc. Coceptele structurale lansate de Leech vizau în primul rând maximele de politețe care traduc această interdisciplinaritate: tactul, generozitatea aprobarea, modestia, acordul și simpatia. Ele se materializau în comportamente caracterizate prin politețe negativă (minimalizare) și politețe pozitivă (maximalizare). Raportarea lor se făcea la conceptul de *face* instituit de Goffman, atât în varianta de periclitare/amenințare (Grossman et Levinson), cât și de edificare/ flatare (Kerbrat – Orecchioni). Studiul de față prezintă relația dintre marcatorii gramaticali (pronumele de politețe) și marcatorii semantici, pe de o parte și între marcatorii semantici și tipurile de comportament, pe de alta. La extreme, relația dintre marcatorii gramaticali și tipurile de comportament presupune corelarea dintre contextul extralingvistic și structurile discursului. Toate aceste relaționări beneficiază de o altă înțelegere a noțiunii de *face* (Goffman), disociață și supusă aceluiași perspective analitice în *image* (la primul standard social), în *statut* (nivelul mediu) și *reputație* (nivelul edificării notorii).

Modern Trends in Motivations for Learning Russian as a Foreign Language. International Research Data from 2010-2013

Наталья Ивановна Гетьманенко

*Лаборатории преподавания русского языка и культуры в полиэтнической среде РОСНОУ
ntgetmanenko@gmail.com*

This article presents the findings of recent research conducted in educational institutions (amongst students of universities and colleges as well as senior high school students) concerning their levels of motivation and self-appraised levels of proficiency in the Russian language. A survey was conducted in the Commonwealth of Independent States (CIS) as well as Central and Western Europe. Additionally, students from Latin America, Asia, and the Middle East, who are currently studying in Russia, participated in the survey. Upon analysis, it is clear that the collected data conclusively shows that the last two decades observed trends in the alterations of motivational attitudes among students concerning learning Russian as a foreign language.

Collected data can be used to create an optimal structure of motivation for students learning Russian as a foreign language. Such a structure should be utilized from the beginning of study.

Literaturizarea discursului filozofic noician – o nouă paradigmă științifică

Maria-Zoica Eugenia Ghițan

*Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor
zoica_ghitan@yahoo.com*

Filozofia ca discurs literar reprezintă un fenomen de fecundă însemnătate în cultura noastră contemporană. Acest concept, oarecum vag, dar, totodată, generalizant, configurează un excurs inițiativ cu o recurență constantă, începând din primele secole ale civilizației grecești, trecând apoi prin cultura latină și medievală și deschizându-se în plinătatea sa odată cu noul tip de cultură – cea occidentală.

Literaturizarea discursului filozofic noician anunță un demers interdisciplinar dificil și un gest de pionierat exegetic și comparativ care va sincroniza nu numai literatura și filozofia, dar și alte domenii care vor ține de sintaxa intertextuală a temei. În economia exegetică de ansamblu a culturii europene, Constantin Noica reprezintă un loc strategic. În primul rând, exponent al unei generații care a căutat valoarea, Constantin Noica a intuit posibilitatea instituirii unui *specific românesc în ansamblul umanității*. Astfel, într-o primă parte a acestei lucrări vom încerca să refacem, pe cât posibil, această tipologie literară a filozofiei lui Constantin Noica, având în vedere filiațiile europene. În al doilea rând, considerăm că fenomenul Noica, amestec al contrariilor, prin forța puternic confesivă a cuvintelor, prin capacitatea de a povesti idei, face ca discursul speculativ să devină o rețetă pur literară – fenomen unic în cultura română. În al treilea rând, vom avea în vedere, pe de o parte, câteva aspecte legate de contextul social, politic și istoric al perioadei interbelice, iar, pe de altă parte, aspecte legate de modul în care istoria literară percepe schimbările la nivel cultural european. Vom încerca să demonstrăm că literaturizarea filozofiei noiciene a însemnat, în primul rând, *nașterea unui idiom al formării*, în care maestru și discipol renunță la stereotipiile tardive și la asimilările discursului filozofic. Un idiom al formării în care promisiunile gândului speculativ se transformă în rețete pur literare, în care plăcerea de a povesti transcende plinătatea gândului abstract. Din punctul de vedere al rezultatelor și al propunerilor pe care le poate oferi, tema propusă deschide o nouă perspectivă asupra abordării viitoare a fenomenului Constantin Noica din punctul de vedere al relației filozofie-literatură și își dovedește utilitatea pe terenul criticii și al istoriei literare actuale, al filozofiei, al studiilor identitare și multiculturale.

Gala Galaction și miraculosul mitologiei autohtone

Gheorghe Glodeanu

*Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare
ghglodeanu@yahoo.fr*

Gala Galaction (1879-1961), pseudonimul literar al lui Grigore Pișculescu, este autorul unei opere ample, dar inegale valoric. Deși nu se află în centrul interesului criticilor literari, scriitorul a avut o contribuție importantă la dezvoltarea prozei fantastice autohtone. *Moara lui Călițar, În pădurea Cotoșmanei, Copca Rădvanului, Andrei Hoțul, Gloria Constantini* reprezintă, indiscutabil, câteva reușite ale genului. Printre principalele teme asumate de către scriitor – specifice literaturii fantastice – se numără: practicile magice, credințele populare străvechi și multiplele metamorfoze ale timpului.

Narațiunea *Moara lui Călifâr* a devenit antologică prin măiestria cu care autorul dezvoltă și rezolvă problema confuziei dintre vis și realitate. Moara blestemată se găsește sub stăpânirea unor forțe oculte, în afara timpului istoric ce măsoară destrămarea omului obișnuit. Povestirea *În pădurea Cotoșmanei* readuce în prim-plan problema vrăjii, a magiei populare și a deochiului. Practicile oculte revin și în povestirea *Copca Rădvanului*, având drept scop împiedicarea realizării unui eveniment prestabilit. Motivul comorii blestemate este prezent atât în literatura populară, cât și în cea cultă. Gala Galaction îl prelucrează în narațiunea *Gloria Constantini*.

Moara lui Călifâr, În pădurea Cotoșmanei, Copca Rădvanului, Gloria Constantini reprezintă narațiuni ce fac din Gala Galaction un reprezentant de marcă al fantasticului de inspirație folclorică.

Iskușenja dualizma: predstavljanje tela u Šekspirovim dramama

Vladislava Gordić-Petković

Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu

vladyg@yahoo.com

Aspekti telesnog, kako oni klasni tako i oni kulturni, predstavljaju se u književnom delu posredstvom rodno determinisane dihotomije duha i tela; dualizam duha i materije koji je posredovan različitim filozofskim učenjima jedna je od konstanti hrišćanske civilizacije koja trajno obeležava čitanja književnog dela. Po rečima feminističke teoretičarke Elizabet Gros, telo je "konceptualna slepa mrlja u zapadnoj filozofiji i feminizmu", i na taj način uspešno se sumiraju kontroverze vezane za čitanje tela u književnosti. Kričička preispitivanja tela kreću se u pravcu diskursnih praksi i performativnih činova vidljivih u tumačenjima poststrukturalističkog usmerenja (Fukoa, Lakana, Barta, Deleza, Džudit Batler i Elizabet Gros).

Rad će ispitati na koji način se telo predstavlja u Šekspirovim dramama, bilo da se ono od strane junaka tragedija, komedija i problemskih drama doživljava restriktivno (kao vid sputavanja ili unižavanja duha), bilo da se telo erotizuje i predstavlja kao instrument želje. Rad će istražiti interpretacije vezane za telo kao simbol, motiv i element diskursa, posebno se osvrćući na strategije upisivanja rodniha značenja i diskriminisanja ženskog tela.

The Hypostasis of the Witchdoctor in Post-Soviet Russia

Olga Gradinaru

Babes-Bolyai University, Department of Comparative Literature

olgagradinaru@gmail.com

The paper is concerned with the hypostasis of the witchdoctor (*znakhar`*) in post-Soviet Russia and its establishment in the cultural background due to the first psychotherapist and hypnotist Anatoli Kashpirovsky. In a period of turbid social-economic times and hesitant national and religious revival, the place of the healer, whisperer, and witchdoctor was occupied by a successful hypnotist of Ukrainian origin, opening the way for many other controversial healers and/or charlatans: Chumak, Djuna, Grabovoi. The public broadcast séances of hypnosis, the use of music and various tones of the voice are nothing more than the contemporary expression of ancient shamanic public rites either with expressed traditional roots or simply using psychotherapeutic techniques. The post-Soviet "merchants of hope" benefited of great respect, high social status, wealth and even subsequent political careers. The paper highlights the relevant aspects of Slavic mythology and folklore regarding the status, role and place of the shaman and the forms and stages of Siberian and Southern shamanism. The disputed concepts of neoshamanism and neoshamans are discussed in both the Russian and Western contexts. The post-Soviet phenomenon of witchdoctors may be considered a form of a wide spiritual movement of neopaganism, overlapping on the existing Slavic and Siberian cultural matrices and paradigms.

„Construirea” Celuilalt în proza scurtă publicată în presa din Transilvania (1907-1914).

Mihaela Grancea

Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

mihaela_grancea2004@yahoo.com

Mulți ani, analiza istorică/istoriografică și istoria culturală au ignorat fenomenul construirii culturale a Celuilalt, cauzele și etapele trecerii de la antiiudaism la antisemitismul tradițional la sfârșitul secolului XIX și începutul celui următor, diabolizarea acestuia și a maghiarului, minimizarea țiganului, omisiunea în raportarea

față de sas, oscilațiile între paternalism și suspiciune manifestate vizavi de balcanic, teama de rus. Noi, în acest studiu, urmărim maniera în care discursul despre Celălalt în literatura perioadei 1907-1914 (vezi proza scurtă, uneori redată ca foileton în presa ardeleană cu răspândire în mediile populare din Transilvania; vezi Transilvania, Țara Noastră, Telegraful Român, Foaia Poporului, Amicul Poporului, etc.) a reinventat și a răspândit stereotipuri despre Celălalt. Majoritari din punct de vedere demografic, dar aflați încă în proces de modernizare societală și de afirmare a proiectului identitar, românii din Transilvania, în raport cu Celălalt, s-au considerat „o cetate asediată”. Considerăm că literatura de ficțiune a perioadei mai înainte menționate reflectă strategiile prin care s-a realizat, în societatea românească, procesul de radicalizare a imaginii Celuilalt.

Centrul de Studii Iudaice din Arad, spațiu al comunicării interculturale

Marius Grec

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
marius_grec@yahoo.com*

Într-un volum publicat relativ recent („Zamolxis, realitate și mit în religia geto-dacilor”, Editura Institutul European, Iasi, 2009, Argument, p.15), subliniam:

„...Știm cu toții că pentru a supraviețui în istorie „omul cultural” trebuie să devină un reper de masă, adică un mod de viață capabil să instaureze valori și să facă posibilă creația de valori care-i resemnifică înzestrarea primordială. Unii numesc „socializare” această aventură din devenirea individualității într-un orizont al istoriei. Astfel, comunitățile își fac intrarea în istorie nu numai prin reflexele unei imaginații colective (cum se acreditează astăzi ideea), ci și printr-o realitate culturală prodigioasă: prin forța sa de a institui valori, pe care individualitatea le ia drept pavăză a identității sale. Alții numesc „educație” pur și simplu, acest efort de subzistență culturală. De aceea, nu apar popoare sau națiuni „rele” în sine, ori „demne de dispreț”. Comunități sau mulțimi precare, ce adoptă răul subteran au apărut prăbușindu-se în abisul „ne-istoriei”, dar nu erau nici seminții, nici popoare, nici nații....”

Într-o epocă în care integrarea europeană a devenit realitate, un astfel de centru, bazat pe principii de genul celor menționate mai sus, nu poate face altceva decât să devină un liant al înțelegerii și cunoașterii reciproce - în primul rând – prin mijloacele comunicării interculturale.

Neka zapažanja o anglicizmima u francuskom i srpskom jeziku

Snežana Gudurić

*Filozofski Fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
gudricsn@gmail.com*

U radu će se razmatrati jedan broj engleskih pozajmljenica u francuskom i srpskom jeziku i to kako sa fonetsko-fonološkog (adaptacija u odgovarajući fonološki sistem) tako i sa semantičkog stanovišta. Cilj nam je da pokažemo, s jedne strane, da percepcija engleskih fonema nije istovetna kod francuskih i srpskih govornika, a sa druge, da utvrdimo koja značenja engleskih reči preuzimaju dva posmatrana jezika.

Сакупљачка збирка Хусеина Дердемеза као веза међу културама

Елма Халиловић

*Државни универзитет у Новом Пазару
elmahalilovic19@yahoo.com*

Рад има за циљ да обухвати тему из области народног, тј. усменог стваралаштва на подручју Сјеничког краја. У ту сврху користили смо записе Хусеина Дердемеза који је познат као сакупљач и записивач народног стваралаштва, обичаја и веровања на подручју које још увек чува народну традицију. Како је простор на коме је сакупљана грађа мултиетнички и самим тим мултикултурални мишљења смо да материјал којим располажемо може у великој мери да посведочи о узајамном сусрету различитих култура. Културолошке посебности које се темеље на религијским различитостима хришћанства и ислама, рекли бисмо, обогаћују свеукупну слику наше културе, а циљ овог рада и јесте у томе да укаже на везу међу различитим културама. Везу међу културама покушали смо да покажемо у компаративном односу свадбарских обичаја који се негују на Пештерској висоравни и у осталим деловима Србије.

У раду ћемо покушати да укажемо на значај рада Хусеина Дердемеза као човека који је оставио материјал од непроцењиве вредности за упознавање духовног менталитета и културе народа са простора Пештерске висоравни.

Analiza – prin grila interculturalității – a textelor literare studiate în ciclul primar în România

Angelica Hobjilă

*Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
ahobjila@yahoo.com*

Textul literar reprezintă, prin multiplele sale valențe interpretative, una dintre resursele de bază valorificate în formarea copiilor de diferite vârste. În contextul influențelor din mass-media, din social media, din comunicarea curentă etc. exercitate, în contemporaneitate, asupra școlărilor mici, lucrarea de față propune o analiză – prin grila interculturalității – a textelor literare din manualele alternative în uz, în România, în ciclul primar, la disciplina Comunicare în limba română (clasa pregătitoare, clasele I și a II-a) / Limba și literatura română (clasele a III-a și a IV-a).

În condițiile în care Programele în vigoare (Programa din 2013, pentru clasa pregătitoare, clasele I și a II-a; Programa din 2004, pentru clasa a III-a; Programa din 2005, pentru clasa a IV-a) conțin direcțiile generale privind receptarea și decodarea textului literar în ciclul primar (curriculum-ul conținând mai ales trimiteri către elementele de teorie literară – „Textul literar”, „Recunoașterea determinantilor spațiali și temporali ai acțiunii”, „Personajul literar – trăsături fizice, trăsături morale” etc.), planul interpretativ rămâne apanajul demersului instructiv-educativ propriu-zis, raportat – cel mai adesea – la textele-suport din manualele alternative valorificate în ciclul primar. De aici, oportunitatea obiectivului lucrării de față: identificarea principalelor elemente de interculturalitate reperabile în textele literare studiate la vârsta școlară mică în România și comentarea/contextualizarea acestora.

Boris Vian – un auteur-carrefour

Letiția Ilea

*Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor
letitia_ilea@yahoo.fr*

Sans être, de son temps, dans les grâces de la critique – qui semble lui avoir rendu l’antipathie que l’écrivain lui témoignait-, Boris Vian est reconnu aujourd’hui comme un contemporain capital, un auteur-carrefour du XXe siècle. Il s’est illustré dans beaucoup de directions littéraires et artistiques, sans pourtant pouvoir être enrégimenté dans tel ou tel courant. Son goût profond de liberté et d’originalité est à l’origine d’une œuvre qui devance beaucoup de tendances qui allaient marquer la littérature française après les années ’50. Il s’agit de l’Ouvroir de Littérature Potentielle (OuLiPo), du Nouveau Roman, du post-modernisme même. De plus, l’écrivain a donné leurs lettres de noblesse à des genres longtemps décriés, comme la science-fiction. En même temps, il a infusé ses textes des acquis du cinéma ou du jazz, réalisant une fusion des genres.

Cinquante-cinq ans après sa mort, Boris Vian marque de son sceau de nombreux domaines de la culture contemporaine. Nous nous proposons de réfléchir sur les courants qui l’ont influencé et de déceler en quoi Boris Vian est un précurseur.

Analiza comparativă a elementelor nominale în limbile engleză, sârbă și română

Romanța Iovanovici, Cristina Iovanovici

*Institutul pentru Editarea Manualelor, Novi Sad; Facultatea de Filosofie, Universitatea din Novi Sad
romancajovanovic@yahoo.com*

În această lucrare este vorba despre elemente nominale în limbile engleză, sârbă și română. Autorii fac o comparație gramaticală a unor determinante în cele trei limbi și se discută care sunt asemănările și diferențele când este vorba despre folosirea lor și comportamentul sintactic. În sintagma substantivală există diferite clasificări în dependență de poziția pe care o au. Diferite categorii sunt analizate și comparate între limbi, dar sunt evidențiate și combinații care sunt gramaticale sau acceptabile într-o limbă iar negramaticale și neacceptabile în altă limbă. Considerăm că lucrarea este interesantă și din aspectul evolutiv lingvistic, fiindcă geneza acestor limbi este diferită.

La théorie des effets pervers

Nicolae Iuga

*Vasile Goldiș Western University of Arad
nicolaeiuga@yahoo.com*

Here we have critically analysed certain optimistic and simplified views on social determinism and we have consequently analysed the theory's prediction capacity as regard the forthcoming evolution of society. During this critical examination we have revealed the role of the unconscious, irrational and random factors which contribute to the creation of historic events. We have also revealed the nature of emergent causality, as a specific type of causality, which blends on hazard and shows the value at the light.

Application software for learning Romanian language in Serbia

Ivana Janjić

*Faculty of Philosophy, University of Novi Sad
ivana_janjic@yahoo.com*

The aim of the paper is to present first Application software - material in Serbian for learning Romanian as a foreign language. By having additional requirements for materials in the classroom, professor and programmers created a Application software for teaching and learning Romanian as a foreign language in Serbia. Analyzing the market situation and following the new teaching methods, professor made the first books for learning Romanian as a foreign language in Serbian language. The book has its own plug-ins, audio programs and Application software. Software made by group of programmers and professors, follows all standards for learning Romanian as a foreign language in Serbia, for basic level. Application has an attractive appearance, is easy to use. Subscribe material in the book. For application software is used Java programming language. Reason is because it is widely distributed, free of charge and can be used on all platforms (Windows, Linux) also is widespread, does not require the installation of additional servers, it is located in one file that can be easily distributed during the installation of application. For the database is used SQLite. Using Applications toolset into Serbian language class is easier and more flexible. Application can be easily used and follows the needs of book. The tools can be used in many different ways: for in-class activities, student projects, homework, testing or assessment. The application is applicable for learning all kinds languages at all levels. Future plan is to develop a web site and expansion project.

Influența spaniolă și italiană asupra onomasticii românești în limbajul migrației

Ioana Jieanu

*Universitatea din Craiova
ioanajieanu@hotmail.com*

În cazul vorbitorilor bilingvi, numele proprii suportă diferite transformări, în funcție de caracterul contextual al manifestării sensurilor, „relația între numele propriu și obiectul denotat fiind temporară, dependentă de contextul verbal și situațional” (Tomescu 2003). În cadrul migrației economice românești actuale în Spania și Italia, numele românilor au cunoscut diverse modificări sub influența onomasticii spaniole și a celei italiene. În lucrarea de față, urmărim două obiective principale: analizarea interferențelor care apar în comunicare, în cazul numelor proprii ale românilor care au emigrat în Spania și în Italia; clasificarea numelor proprii ale nou născuților din cadrul familiilor de români stabilite în aceste țări.

Profesor bun-profesor profesionist, calități și perspective

Anghela Jireghie

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
ajireghie@yahoo.com*

Unii studenți sunt mai deschiși perfecționării în domeniul predării. Alții consideră că e mai ușor să muncească mai mult timp cu alți colegi. Ne concentrăm să arătăm că profesorii buni au nevoie de deprinderi care

să-l ajute pe student să învețe și profesorii profesioniști se ocupă de elaborarea de materiale didactice și de teste de bună calitate și să obțină rezultate bune, să participe, active, la ateliere de lucru și la conferințe, să îndeplinească cu succes îndatoririle administrative în procesul educațional, să prezinte și să redacteze articole de cercetare.

Principii de fotocompoziție aplicate în expoziția de fotografii artistice *Invitație în paradis, Grădina Botanică Universitară Macea*

Virgil Jireghie

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
jireghie_v@yahoo.com*

Pornind de la faptul că fotocompoziția este ansamblul de principii în concordanță cu viața, cu care artistul fotograf trebuie să fie familiarizat, pentru că în momentul fotografierii el să poată hotărî cea mai potrivită alegere și așezare a obiectelor în cadru, repartizarea și gruparea optimă a elementelor vizuale într-un tot unitar estetic, care să evidențieze cât mai clar esența conținutului, autorii analizează: cadrul liniile în cadru, tonalitățile, alb-negru, color, mișcarea pentru a descifra mecanismul de creație a unor fotografii reusite.

Дискурс наркоманије у Босни и Херцеговини

Ивана Јововић

*Филозофски факултет, Сарајево
ivanajovic1@gmail.com*

Полазећи од претпоставке да новински дискурс као врло моћан облик комуникације може да обликује друштвену стварност и намеће мишљења, овај рад има за циљ да анализира слику о наркоманији коју нуде босанскохерцеговачки медији и на тај начин да понуди један од разлога због којих је ова врста менталног обољења непрекидно на мети најстроже друштвене осуде. Истраживање се заснива на квалитативној анализи корпуса сачињеног од укупно једанаест новинских чланака објављених 2014. године у пет различитих дневних новина: Дневном Авазу, Ослобођењу, Гласу Српске, и у босанскохерцеговачким издањима Преса и Блица. У раду су комбиноване теорије о структури новинских вијести које су разрадили Норман Ферклаф и Теун ван Дајк. Пратећи дијалектичко релациони приступ, рад се не бави само лингвистичким карактеристикама текста, већ се добијени резултати лексичке и синтаксичке анализе користе у сврху расвјетљавања низа идеолошких претпоставки које, иако нису дио формалне структуре текста, представљају снажан 'подтекст' који битно утиче на интерпретацију описаних друштвених актера и догађаја.

English and Spanish: fair competition with French as new languages of diplomacy?

Nina Kisin

*Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
acd.nina@nscable.net*

Although French is seen as an official language of diplomacy, this article attempts to present English and Spanish, as the *emerging* languages of diplomacy. The question mark in the title of this paper alludes to the fact that it is still disputable whether English and, particularly, Spanish should compete as the *new* languages of diplomacy in a fair game with French. However, *A Dictionary of Diplomacy* describes a diplomatic language as “[...] in the Ancient Near East this was Akkadian; in the European system it was first Latin and then French; and in today’s world system it is English” (Berridge & James 2001: 67).

In addition, this article attempts to compare some French words to English and Spanish words belonging to diplomatic language. The aim of this cross-comparison is to observe and compare three languages in light of the vocabulary of diplomacy. Our attempt is to highlight the importance of multilingualism in diplomacy. We emphasize the importance of primarily, Latin, and then, French roots in diplomacy, but our opinion is that the language diversity can represent an advantage in diplomatic circles. This leads to a general assumption that there is no a predominant, preferable or predator language which represents a threat to other languages.

**О перспективах исследования национальных литератур
в свете теоретической поэтики**

Ираида Кротенко

*Государственного университета Акакия Церетели, Кутаиси
iraida.krotenko@yahoo.com*

Наука о литературе поможет сберечь и национальную идею. Специфические черты русской литературы определяются в значительной степени тем, что исследователи называли “характером русского народа”. Об указанном феномене писали все исследователи “русской идеи”. Главной ее чертой называли веру, религиозность нации. Подобную целостность русского феномена литература должна сохранить в период смены исторических эпох, тогда она снова займет достойное место в среде мировых литератур. Проблема недостаточности прежних историко-литературных методов исследования как прошлого, так и настоящего стоит в поле зрения современных теоретиков (В.Катаев, Е.Добренко). Современный литературный процесс в России, аналогично и в странах постсоветского пространства, требует обновления методов исследования. Процесс этот начался (В.Прозоров, Д.Затонский П.Николаев, М.Чудакова), но далеко еще не закончен. С конца 90-х годов XX века определение специфики национальной литературы и ее границ выходит на качественно новый уровень. Если теоретики Западной Европы и США принадлежали к литературно-критическим школам, изучающим субъективистские теории авторского феномена в его национальной специфике, в аспекте текста и национальной культуры, и при этом каждая школа создала собственную методологическую парадигму, то русская теория, аналогично и теории стран постсоветского пространства, таких школ не имеют. Теоретики в России (Л.Смирнова, А.Кунарев, Д.Скляр и др.) предпринимают попытки выработки системного представления об указанном процессе. Однако говорить о единой системе теоретических положений пока можно только условно. Литературный процесс в настоящее время связан, на наш взгляд, не со школами и направлениями, а с индивидуальными творческими поисками, что усложняет систематизацию. В подобной эпохальной смене намечена замена европоцентризма глобальным полицентризмом. Единая формула совместной интеграции мировой литературы возможна только при стабильности национального самосознания, постепенно обогащающегося собственным и мировым опытом.

English and Romanian Semelfactive Situations – Momentary or not?

Mihaela Lazović

*The College of Hotel Management, Belgrade
laz_13@yahoo.com*

Semelfactive situations are rather intriguing since they cannot be semantically classified according to the basic theoretical frame offered in relevant linguistic literature. This type of verbal situations is present both in English and in Romanian literature. However, linguists define and treat such verbs differently. Namely, some linguists define them as minimal intervals of activities (Rothstein 2004:29), others (Smith 1991) as atelic achievements, or telic achievements (Comrie 1976:42, Novakov 2005), etc. Romanian linguists (Savin-Zgardan 2001:36, Luchian 2007:92) perceive semelfactive situations as situations which happened *once* or just *one time*. Such different definitions of semelfactive situations can be connected to their duration as one of the basic distinctive features of verbs. Therefore, this paper offers a different insight into semelfactive situations regarding their duration i.e. momentariness and reinterprets their internal structure.

**Excursus on "breaking the barriers",
or on the track of novelists who have discovered interwar corporeality**

Florica Lia Faur

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
lia37_faur@yahoo.fr*

Daily life is the refuge where the interwar writer retreats, it is a secure space, of protection from all forms of routine caused by everything that is too familiar. In this situation, he can subjectivize his being and report to what the affective life is. His good or bad mood shades the gestures, filters the events or submits the attention on things. The study of the body in this context becomes dual, a continuous pain, the illness, the

fatigue, creates a sense of disconnection between the body and the possibility to react. The experience of separation from the beloved one, of the uncertainty of an event produces the same reaction as a disease. Approaching another body produces pleasure and involves the presence, while the pain alienates and approaches the self. For Max Blecher the literature is a way to go through life, experience and opportunity at the same time. Despite the crisis he bears, the author has a permanent ecstatic exaltation of existence, he must always transfer the investigation field outside the body, towards the interiority of the body. The conflict between body and writing can often be resolved in favor of the body.

Alchimie, Naufrage et Métamorphose

Marco Lucchesi

*Universidade Federal do Rio de Janeiro
marco.lucchesi1@gmail.com*

La littérature classique a légué au futur l'un de ses paradoxes les plus féconds : la métamorphose et sa formidable ambiguïté. Ce phénomène consiste à prendre la place de l'Autre, sans cesser d'être Soi-même. Ni l'Un, ni l'Autre. Mais l'Un et l'Autre. L'Endroit et l'Envers. Comme Zeus et le Cygne. Le médecin et le monstre. Le diable et la dame. Voilà le prodige : rendre possible l'impossible. L'idée et son contraire. Une chose et une autre.

La métamorphose est l'un des phénomènes qui ont connu la plus grande fortune littéraire. Elle s'est jouée de Dom Quichotte, avec ses moulins-géants. Elle a déconcerté Gregor Samsa, l'homme-insecte. Elle a blessé Apollon lorsqu'il embrassait sa Daphné-végétale. Elle a égaré Ulysse dans le corps-monde de Molly. Elle a changé Faust en chrysalide et l'a marqué du sceau de l'infini. Elle a rendu les frontières incertaines.

Child adoption in Romania

Aurora Lupas

*Vasile Goldiș Western University of Arad
lupas_andra@yahoo.com*

This article is focused on elucidating theoretical aspects in studying the issue of adoption. In the first part of the paper are being examined the conceptual principles of the adoption problem from an historical perspective and are also presented contemporary interpretations of important concepts as: an overview of adoption, the new framework for adoption for the system in Romania and the importance of this process. In the same time are presented the evolution of vision on specific social problems, changes which took place both internationally and at the national level, issues related to child adoption. The adoption legislative evolution is also shown.

Adoption is one of the essential tools to protect the rights of children and a manner to ensure families for each child. Contrary to family placement, the families which adopt a child become the child's family. The importance of this institution is a major one, that is, full replacement of parental care.

Tudor Arghezi – în manuscrise inedite, mărturii despre arta sa literară

Vasile Man

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
vasileman7@yahoo.com*

Pornind de la donația de manuscrise argheziene, din anul 2008, făcută de Doina și Baruțu T. Arghezi, Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, și constituirea Centrului de Cercetare a Literaturii Argheziene, autorul își propune să prezinte câteva manuscrise inedite ale lui Tudor Arghezi și unele mărturii despre arta sa literară.

Dintre manuscrisele inedite, se fac referiri la un plic cu manuscrise îngropat de Tudor Arghezi în Grădina Mărtișorului și deteriorat de umezeala pământului – în care sunt note despre copilăria, tinerețea adolescentă și anii petrecuți la Mănăstire de către Tudor Arghezi. Primele cercetări ale acestor manuscrise sunt publicate în volumul Tudor Arghezi – *Din duhul pământului*, autori: Ștefan Gencărau, Vasile Man, în anul 2012.

Despre arta literară argheziană sunt prezentate consemnări ale lui Barbu T. Arghezi, Doina Arghezi, cât și notări aparținând lui Tudor Arghezi: "... Eu nu creez, ci scriu! Nu știu decât pe un singur creator, e cel care a făcut omenirea, pământul și păsările cerului." Respectându-i crezul liter, Editura pentru Literatură, București, a publicat peste 20 de volume (poezie și proză): Tudor Arghezi – *Scrieri*.

Aspecte ale predării-învățării interculturale

Luiza Marinescu

*Universitatea „Spiru Haret”, București
luizamarinescu700@hotmail.com*

Prezenta lucrare se referă la concluziile pe care autoarea le-a sintetizat în urma experienței de profesor invitat la săptămâna internațională a ISCAP Porto Portugalia organizată ca parte a programului Erasmus + și de profesor care a predat cursuri de Cultură și civilizație românească la Școala de vară organizată de Universitatea Spiru Haret în anii 2013 și 2014: 1. Comunicare și discurs intercultural într-o limbă de circulație internațională; 2. Cultură majoră cultură minoră: studenți internaționali; 3. Interferențe lingvistice: rolul filmului didactic; 4. Interpretarea textului literar sau despre rolul enciclopediilor populare în limbi de circulație internațională în absența traducerilor în limbile culturilor minore sau în limbile de circulație internațională; 5. Traducerea literară ca act de comunicare la intersecția dintre culturi; 6. Bibliotecile on-line și învățarea interculturală.

Jacques Faix, artist al detaliilor

Virgilia Markert Jireghie

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad

Jacques Faix, a fost vicepresedintele Fotoclubului din Arad în 1921 și era cunoscut ca un fotograf sensibil care a dat dovada de deprinderi tehnice și artistice de necontestat. Prima expoziție unde a fost premiat pentru lucrările sale a fost în 1905, la Budapesta. În arhiva Fotoclubului din Arad se găsesc 57 de fotografii semnate de Jacques Faix, care reprezintă aspecte din localitățile Arad, Lipova, Sighisoara, Bran, Praga, Budapesta, Venetia, Austria. Între anii 1870-1950, opera și activitatea lui Jacques Faix este strâns legată de istoria Fotoclubului din Arad pentru că alături de alți membri ai clubului: Matusik Marton, Laszlo Bohus, Guld Emil, el a fost considerat de criticii de artă ca fiind unul dintre fondatorii fotografiei pictorialiste din Arad.

Comunicarea managerială în grupurile din firmă

Cristian Măduță

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
cristian_maduta@yahoo.com*

Comunicarea reprezintă elementul dinamizator al proceselor manageriale și asigură totodată un climat organizațional și motivațional adecvat realizării sarcinilor. Managerii și subalternii dețin rolul de emițători și receptori ai informațiilor prin mesaje informaționale și canale de comunicare, iar comunicarea devine un instrument bază al managerului, cu ajutorul căruia acesta își poate exercita atribuțiile manageriale: de planificare, de organizare, de motivare-antrenare, de coordonare, de control-evaluare și de realizare a obiectivelor propuse. Problemele organizaționale sunt localizate în cadrul grupurilor precum consiliile de conducere, echipele de management, echipele de proiect sau unitățile de lucru, iar cauzele dificultăților pot fi localizate oriunde în organizație sau chiar în comunitate. Grupurile formează o entitate socială ușor de recunoscut și servesc adesea drept scenă de apariție sau manifestare a dificultăților. Astfel, membrii grupurilor sunt primii ce resimt disconfortul în propriul lor teritoriu, iar energia poate fi mobilizată mai ușor în direcția unor măsuri

Feminism and the Nation: Women's Writing in the Austro-Hungarian Empire

Ramona Mihăilă

Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir, București
ramona.mihaila@gmail.com

The present article aims at (re)discovering women writers in the multicultural society of the Austro-Hungarian Empire, while triggering connections to the different nationalities under its rule and it is devoted to the situation of women as authors during a period that extends for 51 years (1867-1918). This period opened the road to modernization in the social, economic, and cultural realms, thus leaving unmistakable marks on European literature and facilitating the late ascendancy of realism. Although almost totally ignored by the classic literary canon, nineteenth century Romanian and foreign-born Romanian women writers from the Austro-Hungarian Empire marked a major development in the literary scene by entering professional authorship and forging a new female tradition of their own: Florica Maria Sas, Fanny Seculici, Emilia Lungu-Puhallo, Otilia Cosmuță Marchiș-Bölöni, Ecaterina Raicoviceanu, Maria Suci and Lucreția Suci-Rudow, Smaranda Gheorghiu, Maria Baiulescu.

The article also intends to map the literary and social activities of these women writers in different countries that belonged to the Austro-Hungarian Empire: Ecaterina Racoviceanu considered the first professional Romanian woman journalist wrote a bilingual travelogue, Smaranda Gheorghiu wrote *Sketches and Memories from Czechoslovakia*, Emilia Lungu-Puhallo signed articles for the Serbian newspaper *Die Post*, Otilia Cosmuță Marchiș-Bölöni sent her articles to Romanian and Hungarian newspapers: *Budapesti Naplo*, *Budapesti Hirlap*, *Művészet*, *Uj idők*, *Szatmarnemeti Közlöny*, *Lucașfăurul* while Maria Băiulescu was the president of the first feminist women's organizations in Transylvania.

Benjamin Fondane, the traveler poet and his odyssey to the Existential Monday

Speranța Milancovici

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
m_speranta@yahoo.com

The existential path often has a fundamental relevance in interpreting a writer's work, to the extent that the two sides may be linked. Consequently, trying to identify the formative path of Benjamin Fundoianu/Fondane, Romanian writer, philosopher and cineaste of French expression and Jewish origins, our study brings order to the disparate pieces of information, from various sources, in regard to both the Romanian stage of his existence, as well as the period after the voluntary exile in France. In this regard, we have discussed the impact of the formative space, the one of important cultural, ideological and even political contacts on Fundoianu: his birthplace is one where the interests of the Habsburg, Ottoman and Tsarist empire "touch", here is where religions, attitudes and ways of being in this world meet each other. We're essentially talking about a multicultural space, a framework that leaves a distinct mark on a personality of such an acute receptive sensibility and finesse as the writer's in question turned out to be.

We also followed Benjamin Fundoianu's signature, with its different variations, in the publications of that time, from his first attempts, till his complete affirmation, both in his native country, as well as in his adoptive one.

Деконструкција бајке, мита и легенде у Андрићевој причи *Кнез са тужним очима*

Снежана Милојевић

Филозофски факултет, Универзитет у Нишу
sneg007@open.telekom.rs

Приповетка *Кнез са тужним очима* припада корпусу прича које онеобичавају типичан Андрићев начин приповедања и сконцентрисане су у збирци *Кућа на осами и друге приче*. Овај својеврсни пастиш нуди реконтекстуализацију познатог мита о Нарцису и библијских легенди о Адаму и Еви, као и Марији Магдалени. Коришћењем стилских елемената типичних за жанр бајке, као и флуидних одредница времена и простора које бивају полазиште за поигравање устаљеним одликама овог жанра, деконструишући канонски код поменутих текстова, у овој причи Андрић још једном проговара о односима између полова, вршећи замену традиционалних улога жене и мушкарца.

Кључне речи: реконтекстуализација интертекста, женска иницијатива, земаљско насупрот идеалу, смрт као разрешење.

Fantomele comunismului românesc. Prezențe spectrale în proza română contemporană

Andreea Mironescu

*Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
andreea.mironescu@uaic.ro*

Un spectru bântuie proza scriitorilor contemporani din România: spectrul comunismului. Dincolo de apelul intertextual la incipitul *Manifestului Comunist* (1848), această observație este una comună printre criticii literari români, dar nu numai. Într-adevăr, în literatura ultimelor două decenii, comunismul a reprezentat una dintre temele de anvergură, beneficiind de puneri în pagină dintre cele mai diverse, de la ficțiunea parodică (Bogdan Suceavă, *Venea din timpul diez*) și mizerabilistă (Radu Aldulescu) la realismul magic (Bogdan Popescu, *Doina Ruști*) și narațiunile pseudo-nostalgice (Dan Lungu, *Sunt o babă comunistă!*; Ioana Bradea, *Schotch*).

Lucrarea mea își propune să analizeze prezențele spectrale în proza contemporană din România. Mai mult decât un motiv fantastic resuscitat în linia realismului magic sau a parabolei, fantoma (dar și alte entități din categoria supranaturalului) apar, în romanele unor autori precum Doina Ruști (*Zogru, Fantoma din moară*), Bogdan Popescu (*Cine adoarme ultimul*) sau Călin Ciobotari, (*Șșșt, generalul visează*) ca „mesageri”, mai mult sau mai puțin direcți, ai răului asociat, cumva inevitabil, cu orânduirea comunistă. Aproape deloc preocupați de problema tradițională a reprezentării/ prezentificării corpului spectral, prozatorii ante-menționați investesc fantoma cu o conștiință a istoriei (în special la Doina Ruști), insistând asupra funcției sale politice: fantoma reprezintă o memorie „rea”, depozitară a refulatului, angoaselor, traumelor.

Insolitul pachwork al limbilor pe cale de dispariție

Christina Andreea Mițariu

*Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București
christinamitariu@yahoo.com*

Limbile reprezintă un element deosebit de valoros al patrimoniului cultural al umanității, fiind liantul vorbitorilor lor cu trecutul, prezentul și viitorul acestora. Ele constituie o sursă incomensurabilă de cunoștințe cu privire la lume și la experiențele umane. Imensa diversitate a limbilor dovedește bogăția geniului uman, atât din punct de vedere fonologic, cât și lexical sau gramatical.

În momentul în care limbile dispar, aceste cunoștințe se pierd. De fapt, atunci când dispăre o limbă, o parte din patrimoniul umanității se pierde definitiv. Lingviștii estimează că, de-a lungul istoriei umanității, peste 30 000 de limbi au apărut și au dispărut, fără ca cea mai mare parte dintre acestea să lase cea mai mică urmă.

Extincția limbilor a devenit, în ultimii ani, o problemă globală. Din cele aproximativ 6800 de limbi care în 2009 se vorbeau în întreaga lume (cf. raportului UNESCO), la fiecare două săptămâni dispăre o limbă. Doar în ultimul deceniu au dispărut 240 de limbi. Menținând această tendință, 90% din limbile vorbite în lume ar putea dispărea în cursul secolului al XXI-lea.

Puncte de vedere privind dinamica modelului multicultural și multilingvistic macedonean

Constantin-Ioan Mladin

*Facultatea de Filologie „Blaže Koneski”, Universitatea „Sf. Kiril și Metodiu”, Skopje
k.mladin@gmail.com*

Comunicarea își propune să descrie arhitectura etnică, confesională și lingvistică extrem de complexă a Macedoniei contemporane. Justificările de natură istorică și ideologică ale actualei structuri etnico-confesionalo-lingvistice a populației macedonene sunt însoțite de prezentarea critică a cauzelor și efectelor pe care le are dinamica acestei structuri.

Conform datelor oferite de ultimul recensământ al populației (2002), 64 % din populația totală a țării (2 022 547 de locuitori) este reprezentată de macedoneni, 25,2 % de albanezi, 3,9 % de turci, 2,7 % de rromi, 0,5 %

de aromâni (unde sunt incluși și meglenoromânii), 1,8 % de sârbi, 0,8 % de bosniaci (numiți pomaci sau torbeși). Toate aceste minorități, recunoscute de Statul macedonean (și citate chiar în această ordine de constituția țării), se bucură de drepturi și libertăți depline pe care le pot practica într-un climat interetnic exemplar cândva, exploziv la un moment dat și relativ calm în acest moment.

Semnatară a *Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare*, Macedonia a fost adesea considerată un exemplu fără precedent în Balcani în privința toleranței etnice și religioase, precum și un admirabil model multicultural și multilingvistic.

În ceea ce privește limbile minoritare, vor fi discutate: (1) câteva situații particulare cu valoare exemplară: (a) limba minoritară devine limbă oficială în comunitățile și în instituțiile guvernamentale unde minoritarii reprezintă cel puțin 20 % din populație (albaneza), (b) limbile minoritare își pot organiza forme paralele de învățământ în propria lor limbă (aromâna) sau (2) unele aspecte insolite: (a) lângă Skopje se află singura comună din lume în care limba rromani este limbă oficială (Шуто Оризари / Shuto Orizari), (b) limba română este vorbită în Macedonia (în afară de către românii rezidenți și nerezidenți) de o comunitate etno-lingvistică română – în două variante dialectale istorice (aromânii meglenoromânii), precum și de o comunitate lingvistică dar nu și etnică – varianta standard / literară (macedonenii egeeni).

Aspecte pragmatice ale dialogului teatral în comediile lui I.L. Caragiale

Anda Elena Moldovan

Universitatea din Pitești

moldovan.anda_elena@yahoo.com

Articolul își propune prezentarea modului în care se articulează comunicarea teatrală în comediile dramaturgului I. L. Caragiale din perspectivă pragmatică. Lucrarea va porni de la concepte-cheie ale lingvisticii textuale și analizei conversaționale precum coerență și coeziune textuală, principii discursive, acte de limbaj, strategii ale politetiei, rolul conectorilor pragmatici, concepte ce se vor regăsi în analiză. Ca texte-suport se vor folosi fragmente din cele patru comedii caragialiene: *O scrisoare pierdută*, *O noapte furtunoasă*, *D'ale carnavalului*, *Conul Leonida față cu reacțiunea*. Scopul analizei este de a evidenția aspectele generale ale comunicării întâlnite în textul dramatic și, în particular, în comediile caragialiene. Premisa de la care pornește lucrarea este că efectul de comic este obținut prin decalajul dintre limbajul autorului și limbajul personajelor, ce este tolerat de public în virtutea principiului cooperării. Specificul comunicării în textul dramatic constă în structura polifonică a acesteia și anume, pe de o parte, în existența unui autor, arhienunțătorul, care se adresează publicului și, pe de altă parte, a unui număr de personaje ce dialoghează într-un cadru enunțiativ. Conturarea unor niveluri enunțiative distincte conduce la crearea unor diferențe în ceea ce privește activitatea de producere / receptare a mesajului. Relația dintre autor și public va fi guvernată de convențiile specifice ale codului arhitextual, relație ce își subordonează nivelul secund al personajelor. Crearea efectului de comic va fi rezultatul cooperării dintre autor și public, ce va accepta astfel transgresarea regulilor de coerență și coeziune, ce se întâlnesc în comunicarea personajelor. Prin analiza unor fragmente din cele patru comedii, se va urmări evoluția discursului dramatic caragialian.

Alcuni aspetti del transfer fonetico nell'apprendimento dell'italiano come lingua straniera da parte di studenti americani

Cristiana Mora Thielmann, Marco Zagnoli

Indiana University-Purdue University Indianapolis, Facoltà di Filosofia, Università di Novi Sad

italica@sbcglobal.net; marcozagnoli@libero.it

Durante il processo di apprendimento di una lingua straniera, le parole vengono percepite, riconducendone i suoni a quelli della lingua materna. Lo stesso vale per la produzione orale, per la quale si usano suoni modellati su quelli della propria lingua. Il risultato è ovviamente una pronuncia piuttosto diversa da quella dei madrelingua. L'interferenza fonologica può essere superata con l'aiuto di attività adeguate basate sui principi della fonetica articolatoria e funzionale.

In questo lavoro, vengono posti a confronto i sistemi fonologici dell'italiano e dell'American English, per evidenziare i problemi maggiori di transfer e le relative cause in relazione ai sistemi vocalici delle due lingue. Partendo dal confronto dell'articolazione dei suoni, si mostrano similarità e differenze, analizzando le più rilevanti interferenze fonetiche e fonologiche al fine di sviluppare attività d'apprendimento che possano guidare gli studenti americani a percepire i suoni problematici e a riprodurli correttamente.

Analiza discursului și/sau lingvistica textului

Rodica Nagy

*Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava
rodinagy@yahoo.com*

Între inițiativele științifice din a doua jumătate a secolului al XX-lea, cele care au ca obiect probleme din domeniul limbii și al comunicării se remarcă în mod deosebit, iar, între acestea, prin consecințe și prin continuitate, cele care au în vedere structurile ce depășesc nivelul frazei, deseori pornind de la constatarea necesității unor metode și unor mijloace specifice de investigare. Asemenea inițiative au fost uneori sprijinite de sugestii și de posibilități interpretative formulate de retorica antică și medievală, dar s-a observat cu acest prilej și imperativul de a stabili principii riguroase de analiză, în acord cu cele existente în știința limbii și în alte discipline ce studiază domeniile culturale și sociale. Ca atare, secolul al XXI-lea a moștenit această îndatorire de a rezolva unele dintre problemele remarcate în veacul anterior, în măsura în care acestea nu-și aflaseră delimitări clare și soluții satisfăcătoare.

Aducerea în atenție a complexelor lingvistice ce depășesc fraza este în mare parte consecința orientărilor, inițiate între alții chiar de către unii dintre elevii lui Ferdinand de Saussure, spre nivelul vorbirii, determinant și definitoriu pentru însăși existența limbii din perspectiva exercitării funcțiilor ei. Totuși, lucrările care au apărut în ultimele decenii cu acest obiect, deși multe dintre ele merituoase, nu au reușit să impună o disciplină științifică articulată sub toate aspectele și nici o titulatură unanim acceptată pentru ea. În acest context, pe lângă alte propuneri, s-au distins însă în mod deosebit două denumiri, *analiza discursului și lingvistica textului*, sub care ar trebui cuprinse cercetările care vizează asemenea obiective, deși aceste cercetări nu sînt realizate întotdeauna cu aceleași mijloace și cu aceleași scopuri, chiar atunci cînd sînt distribuite sub aceeași denumire. Este de aceea util ca, în momentul actual, să fie realizată, măcar în liniile ei generale sau prin cazurile semnificative, o perspectivă asupra situației în care se prezintă cercetarea vorbirii căreia i s-au atribuit astfel de nume și a întemeierii numelor înseși, avînd în vedere ceea ce se vizează, prin obiect, prin modul de tratare și prin scop, în spațiul lor.

Analiza logico-semiotică a discursului

Ionel Narița

*Universitatea de Vest, Timișoara
ionel.narita@e-uvt.ro*

Orice discurs are o anumită pretenție de adevăr. În mod obișnuit, discursurile nu sunt nici tautologii, nici contradicții, în sensul că, ele sunt adevărate în anumite condiții. Prin urmare, problema adevărului unui discurs poate fi reformulată prin problema condițiilor sau a contextului în care acel discurs este adevărat. Această problemă nu poate fi rezolvată în afara analizei logico-semiotice. Pentru nici un discurs nu se poate porni de la presupuziția că ar fi adevărat și, de aici, să se tragă concluzia că orice parte a sa ar fi adevărată. Chiar dacă discursul în ansamblu ar fi adevărat, valoarea de adevăr a unei părți depinde de doi factori: structura logică a discursului și înțelesul atribuit expresiilor din acel discurs. De aceea, pentru a susține pretenția de adevăr, este nevoie să analizăm un discurs din perspectivă logică și, în plus, să avem în vedere parametrii semiotici ai expresiilor conținute de discursul respectiv. Tehnicile de analiză logico-semiotică depind de tipul de discurs avut în vedere. Bunăoară, problema condițiilor de adevăr se rezolvă în mod diferit după cum avem de-a face cu un text de ficțiune sau cu unul referențial.

Memory and Communication as Poetic Stimulants

Felix Nicolau

*The Technical University of Civil Engineering, Bucharest
felixnicolau1@gmail.com*

In 2013 the American poet and academic Ange Mlinko published her third volume: *Marvelous Things Overheard*. As in her second volume, *Shoulder Season*, 2010, Mlinko mingles epochs and geographies in an effort to listen to and comprehend those human voices resounding mainly from conflictual areas. There is no communication without memory. That is why the poetess embodies languages, sorrows, happy feelings and traditions all over the world. But the radiant place is Europe with its stormed and still storming history. From Minsk to Hannover, we are exposed to symbols and cultural concepts. The homogeneity of the text is secured by

the solid scaffolding of Greek mythology. Thus, poetry can revive times past and re-launch debates upon our responsibility as communicators in a democratic, transcultural society. This paper will dwell upon the European heritage in contemporary American poetry.

The dramas of Valeriu Anania

Alina Luciana Oltean

Petru Maior University of Târgu Mureș

alinaoltean@yahoo.com

This work will include the influence of theology and mythology in drama Valeriu Anania, the best dramas are: *Ewe* and *Master Manole*. Creation myth is a myth substantially in both drama and all creation will have committed a sin, sacrifice the most important thing of his live. Creation myth is a myth substantially in both drama and all creation will have committed a sacrifice the most important thing of the master. Valeriu Anania is influenced by mythology, creation myths, from the creation of the world through the sacrifice of the god of Indian mythology Purusha, where the main themes of creation are not only sacrifice but destruction and renewal; Chinese mythology where Pan Ku and the egg comes out of chaos, but the principle appears where you will draw the main foundation: Yin and Yang. All mythology is based on the idea of a Creator, who had to sacrifice basic things. Just start and Orthodox Theology from the creation of the world God who ultimately sacrificed his own Son for our sins. Valeriu Anania is thinking influenced by theology is because he is a prest, but mythology is a starting point.

Structuri metaforice argheziene

Margareta Onofrei

Universitatea din Pitești, Facultatea de Litere

onofrei_ada@yahoo.com

Imaginarul poetic se conturează pe baza imaginarului lingvistic, iar structura limbajului poetic se exprimă la nivel de *figură/ metabolă*. Dimensiunea metasemiotică a discursului arghezian este centrată pe recurența metaforei.

Lucrarea științifică propusă pornește de la clasificarea structurilor metaforice predominante în lirica argheziană, de la cele simple (metafore coalescente, metafore implicate) la cele complexe (metafore arborescente, obținute prin inducție și grefă metaforică).

Pe baza exemplelor din texte literare argheziene, lucrarea demonstrează caracterul inovator al construcției metaforice complexe specifice liricii argheziene, relevând frecvența și valoarea estetică a metaforei arborescente, o tipologie specific argheziană care echivalează parțial cu *metafora vie* sau cu *metafora filată*, dar care se mulează pe structura particulară a personalității și a discursului poetului Tudor Arghezi.

Arborescența metaforică se axează pe simbolul matricial al *copacului* și se extinde și asupra altor simboluri, precum *cartea* - creație sau *iubirea*, integrate în variate contexte și reprezentând forma metaforică inițială care se ramifică prin inducții și grefări în forme particular - metaforice.

Concluzia lucrării științifice accentuează importanța unei coordonate esențiale a imaginarului poetic arghezian exprimat la nivel de imaginar lingvistic, anume transpunerea dualității specifice *om-copac* la nivelul limbajului poetic prin recurența metaforei arborescente.

Devianța școlară și delincvența juvenilă

Maria Oprea

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad

mi_oprea@yahoo.fr

Asistăm, în perioada contemporană, la un complex de manifestări cu caracter social, ca reflectare a complexității fenomenelor globale, a mutațiilor economice, sociale sau culturale din ultimele decenii. Printre tipurile de aspecte cu tentă socială care pot avea ca efect o îngrijorare din partea societății, se încadrează unele fenomene cu caracter anomic, manifestate la nivelul tinerilor, a adolescenților, în special. Vorbim despre devianța socială, respectiv, devianța școlară, care cuprinde aspecte precum abandonul școlar, absenteismul accentuat, comportamente deviante în mediul școlar, care conduc la sancționarea elevilor prin scăderea notei la

пуртаре сау ехматрикуларе. Се импуне ун ефорт конјугат ал фамилии ши школи, преку ши а tuturor factorilor responsabili din sfera controlului social, pentru diminuarea acestor tipuri comportamentale. Unul dintre argumente ar fi faptul că, de la formele de comportament școlar sancționabil, precum copiatul, chiulul, riposta față de autoritatea școlară, față de profesori, până la delincvența juvenilă, poate fi doar un pas.

Un număr tot mai semnificativ de elevi sau de tineri care au abandonat cursurile școlare, se regăsesc în bazele de date ale poliției sau organelor judecătorești, o parte a acestor tineri ajung să comită fapte cu caracter penal, ceea ce îi va conduce direct spre mediul penitenciar.

Pornind de la aceste aspecte care se manifestă în realitatea actuală, studiul realizat își propune identificarea elevilor cu un comportament anomic la nivel de școală și principalele fapte cu caracter infracțional săvârșite de către minorii din județul Arad, precum și a unor măsuri pentru diminuarea fenomenelor devianțe în rândul tinerilor.

Valori stilistice ale neologismului în romanul *Mara* de Ioan Slavici

Laura Orban

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
olaura3@yahoo.com*

Cultura lui Ioan Slavici este una certă, fiind un cunoscător al filosofiei și literaturii antice, a perioadei renașcentiste, a filosofiei moderne, mai ales germane, avea cunoștințe despre filosofia și cultura orientului, despre iluminism și moralism francezi. Toate aceste cunoștințe se vor reflecta și la nivelul vocabularului utilizat în scrierile sale literare. Problema prezenței neologismelor în opera lui Ioan Slavici nu a fost suficient discutată de lingviști și critici literari. De-a lungul celor 240 de pagini câte numără romanul în ediția îngrijită de D. Vatamaniuc, au fost identificate 15 neologisme. La o primă vedere, par extrem de puține, dar cu toate acestea lucrarea încearcă să arate valorile pe care termenii le-au jucat în limbajul unui scriitor orientat cu precădere către lexicul de factură populară.

Conviețuirea sârbo-română în Arad

Maria Alexandra Pantea

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
mariapantea82@gmail.com*

În secolul al XVIII-lea sârbi erau majoritari în Arad, oraș care din 1706 a devenit sediul unei episcopii ortodoxe dar și un important centru militar. În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea numărul sârbilor a scăzut o parte dintre ei plecând în Rusia. În ciuda imigrării o parte însemnată a rămas în oraș și la sfârșitul secolului al-XVIII-lea avem o comunitatea sârbească bine organizată în jurul școlii și bisericii cu o populație înstărită care se ocupa cu meșteșugurile. Din rândul comunității sârbe din Arad s-au remarcat în secolul al XIX-lea importante personalități al culturii central europene ca Sava Tekelia pictori Tenechi și Alexici sau reprezentanții familiei Tabakovici care prin activitatea lor au lăsat o importantă „moștenire arhitecturală în Arad, Novi-Sad, Zrenianin și Kikinda”.

Бесконечан, отворен скуп, бога Сунца – Ра

Милан Парошки, Душко Пантелић

*Историјски архив Града Новог Сада
arhivns@neobee.net*

Поштујући методологију и глорификацију математичког метода академика Милутина Миланковића, као и филозофско дело Имануела Канта, посебно „Критика практичног ума“, које нам омогућава филозофирање о простору и времену, видљивом и невидљивом свету, као коначном или бесконачном; исте ћемо поштовати и применити их и у овом истраживању.

Разумно је расуђивање о Богу, чак и кроз вечито питање: постоји ли Бог, или не? Јер питање је како да видимо појмовно недефинисано биће једнога Бога – применом кантовског метода? Тражење одговора на ово питање, послужиће нам и у овом истраживању. Само, пак, то питање узимамо за још једну премису генералне хипотезе.

Језик се развија и гради нове појмове, изразе и значења, али и чува све изграђене речи, језички запамћене, некваљиве, независно од историјског момента када се одређен појам формирао. И готово смо убеђени, да се не разликује Кантова теорија о поимању света, од поступка науковања које свако дете, учећи матерински говор, постиже. Свакодневни говор појединца, на идентичан начин, освежава и континуирано памти, свесно или несвесно, значења свих прекобројних појмова једног језика. Или, код посебно талентованих, образованих, полиглота – поступак се мултиплицира. А скуп појмова изграђених употребом речце ра – у идентичној сразмери, се умножава.

Romanian and German verbal tenses. Comparative analysis

Alina Nicoleta Pădurean

*Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad
alinapadurean@yahoo.de*

Contrastive studies have always been under the attention of linguists, translators and teachers. The differences and similarities between two or more languages have been analysed and researched for several decades. The aim of our study is the identification of convergences but also divergences between Romanian and German in terms of verbal tenses. We have tried to analyse and discuss their usage, frequency and provide examples for each situation. We believe that our study is helpful for linguists, teachers and for all learners of German as a foreign language because it facilitates the understanding of German grammar structures in comparison to Romanian grammar.

Valoarea formativă a limbajului pedagogic

Teodor Pătrăuță

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
tpatrauta@yahoo.com*

Pedagogia practică, cade altfel științele educației, urmăresc o mijlocire între ceea ce este și ceea ce trebuie să fie de fapt într-un cadru educațional, respectiv atât orientarea formativă a învățământului cât și formarea continuă a cadrelor didactice. În acest sens, un rol important în trecerea de la cunoaștere la aplicare îl reprezintă abordarea limbajului pedagogic, operație destinată de a oferi o informație necesară în vederea esențializării acestui fenomen, care are un domeniu aplicativ destul de larg și care necesită valorificări actualizate din perspectiva noilor orientări în educație.

Practica pedagogică la nivel de raporturi între agenții care realizează procesul educațional are nevoie de o bază rațională, care să genereze efortul de utilizare a unui limbaj pedagogic marcat de o corectitudine științifică, fiind, în același rând, și un factor al succesului în învățarea și formarea cognitivă.

Valoarea pragmatică a limbajului pedagogic se raportează, în primul rând, la cadrele didactice, care îi conferă funcționalitate și, în al doilea rând, la specialiștii teoreticieni, care îi conferă utilitate de pe pozițiile necesităților școlii. Limbajul, ca fenomen care se produce și se reproduce prin materializare în discuții, interpretări, explicații, precizări conceptuale etc., are nevoie de o fundamentare în sensul importanței practice care îi revine în baza temeiului formativ al educației. Imperativele pedagogiei practice care îi revine în baza temeiului formativ al educației, cercetărilor, ideea cea mai actuală fiind cea de reconstituire interpretativă a limbajului pedagogic ca fenomen al praxisului pedagogic.

Prin raportarea acestor considerații la specificul învățământului românesc actual, putem stabili necesitatea definirii limbajului pedagogic, precizând cum trebuie înțeleasă noțiunea de limbaj, cea de limbaj pedagogic acțional și de competență de limbaj pedagogic în cazul în care pledăm pentru o abordare a limbajului din perspectivă acțională. Este deci o intenție de a demonstra adevărul ideii că limbajul pedagogic este factorul care facilitează relația pedagogică și contribuie în mod direct la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice școlare.

Dezvoltarea limbajului pedagogic nu este în centrul preocupărilor de formare ale cadrelor didactice, atestându-se o exprimare cu o forță de convingere redusă. Opiniile exprimate, deși se bucură de un acord general al cadrelor didactice, nu sunt, de fapt, conștientizate plenar. Deschiderile către limbajul pedagogic trebuie să fie o disponibilitate operațională a cadrelor didactice, fiind un fenomen esențial, care reflectă integral personalitatea și responsabilitatea profesională a pedagogului.

Paradigma adaptării școlii la cerințele educabilului

Valeria Peștean

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
valeria_toma@yahoo.com*

Școala contemporană sprijină contextele de învățare folosind căi și mijloace adaptate specificului nivelului de dezvoltare al educabililor care sunt la vârsta școlarității sau la vârsta adultă. În interiorul acestei instituții își activează și manifestă educatorul noi dimensiuni ale personalității sale când propune practici concrete de învățare. Prin schimbarea rolurilor practicate de către educatori în spațiul școlii, însăși esența acesteia se schimbă: ea devine o organizație care învață. Prin intermediul unui instrument de cercetare validat analizăm particularitățile școlii care, transformată pentru a răspunde adecvat cerințelor educabililor, înglobează în structura sa cel puțin un facilitator – rol nou asumat de educatorul contemporan. Lucrarea analizează căile și modalitățile prin care facilitatorul sprijină succesul educabililor implicându-se în învățarea formală, contribuția pe care o aduce la perfecționarea profesională a celorlalți profesioniști în domeniul educației, maniera în care sugerează metode și tehnici inovative de predare-învățare-evaluare. Pentru derularea demersurilor specifice pe care le întreprinde, este necesar ca facilitatorul să se dovedească a fi un bun comunicator. În contextele multiculturală și diversificate din punct de vedere al vârstei și formării celor cărora li se adresează, facilitatorul manifestă: flexibilitate, empatie, ascultare activă, personalizare, discernământ și este orientat spre rezultate.

Consumul colaborativ de informație în societatea informațională

Tamara Petrova

*Universitatea de Vest, Timișoara
tamara.petrova@e-uvv.ro*

În societatea informațională resursa care stă la baza tuturor proceselor este informația. Datorită expansiunii tehnologiilor informaționale în toate domeniile activității și existenței umane, s-au diversificat formele de comunicare și metodele de transfer al informației și cunoștințelor. Noile media de comunicare oferă posibilități nelimitate de valorificare atât a cunoașterii explicite, cât și a cunoașterii tacite, declanșând noi energii creatoare. Cheia succesului, în orice domeniu de activitate, rezidă în formula celor 3C: Comunicare, Colaborare, Coordonare. În acest context, au apărut studii care abordează problema dezvoltării unei noi forme de consum – consumul colaborativ. Pornind de la acest concept, am întreprins un demers analitic, din perspectivă interdisciplinară, încercând să scoatem în evidență modul în care bibliotecile și alte structuri info-documentare au practicat dintotdeauna consumul colaborativ de informație. Ipoteza de lucru pornește de la ideea că, prin însăși natura sa, informația este generată și se regenerează datorită caracterului său cumulativ și, implicit, prin consumul colaborativ. Structurile info-documentare ar trebui să folosească mai intens facilitățile oferite de NTIC și să caute noi metode de transfer al informației către utilizatori, în vederea stimulării unor noi forme de consum colaborativ al resurselor informaționale.

The ‘identity cards’ of some English loanwords in *Momente și schițe* by I.L. Caragiale

Claudia-Gabriela Pisoschi

*University of Craiova
claudiagabrielapisoschi@yahoo.com*

This article is a sequel of a previous study of ours concerning the English loanwords used by I.L. Caragiale in *Momente și schițe* and it is a hands-on text analysis which combines the semantic and pragmatic perspective, without neglecting the insights offered by comparative analysis, in order to point out the changes occurred in the ‘identity’ profile of the borrowings. They are viewed as lexemes whose initial cultural (un)markedness is more or less altered when employed in various linguistic and situational contexts in Romanian. The simple fact of their borrowing is the result of some communicative needs of the linguistic community represented by the speakers of Romanian. Among the members of this linguistic community, major writers are true role-models, as far as creativity in language is concerned. The values acquired by the English loanwords in the contexts of use challenge the readers to discover how such values (re)define both the words and their users’ identity.

Revista „Astra” din Braşov

Didina Pişcu

*Biblioteca Judeţeană Braşov
danielpiscu@yahoo.com*

ASTRA magazine from Braşov takes its name from the Transylvanian Association for the Literature and Culture of the Romanian People, which was founded in 1861 in order to fulfill the need of the Romanian society at that time. The Association was active in Sibiu and Braşov and later on in Arad and Maramureş. Its purpose was to encourage the development of education and of culture – mainly history, science, literature and arts. *ASTRA* magazine was founded in 1968, on the same line, and was meant to be involved in the constructive exchange of opinions on up-to-date cultural topics. 338 issues of *ASTRA* magazine have been published so far. As of 2010, the new series of the magazine comprises two titles: one focused on history and another one focused on “literature, arts and ideas” – both of them issued twice a year in an impressive graphical format. *ASTRA – Literature, Arts and Ideas*, in its 4th year, is promoting contemporary literature – with a focus on the young generations - and has prestigious contributors from Romania and abroad.

Adaptarea neologismelor franceze în limba română. Secvenţa grafică „oar”

Silvia Pitiriciu

*Universitatea din Craiova, Facultatea de Litere
silvia.pitiriciu58@gmail.com*

Cercetarea urmăreşte istoria secvenţei grafice „oar”, echivalenta lui „oir(e)” din substantivele neologice de origine franceză. În grafia românească această secvenţă grafică înregistrează trei direcţii de manifestare, fapt confirmat de lucrările ortografice şi lexicografice româneşti. Majoritatea neologismelor de origine franceză îşi păstrează statutul fonetico-fonologic şi lexico-gramatical din limba de provenienţă, încadrându-se într-o paradigmă morfologică, deşi adaptarea a cunoscut uneori fluctuaţii, până când cuvântul a ajuns să-şi găsească o formă potrivită prin care să se fixeze în sistem. Excepţiile sunt rezultatul fluctuaţiilor de pronunţie, cauzate de diverşi factori lingvistici sau extralingvistici.

Elementele romantismului în opera lui Grigore Alexandrescu

Andreea Elena Popa

*Universitatea din Piteşti
dina.andreea55@yahoo.com*

Această lucrare încearcă să evidenţieze importanţa operei lui Grigore Alexandrescu, în special cea de influenţă romantică. Ca satirist, opera lui Grigore Alexandrescu este de influenţă clasică, însă poezia sa are influenţe romantice ce se împletesc cu cele clasice, aşa cum se întâmplă în cazul multor scriitori contemporani. Această lucrare încearcă să scoată în evidenţă elementele romantice din poezia de dragoste, socială şi istorică a lui Grigore Alexandrescu.

Perspective sistemice în relaţiile internaţionale - impactul secolului al XIX-lea asupra scriitorilor-diplomaţi români -

Adrian Petre Popescu

*UCEE Bruxelles
popescusibiu@yahoo.com*

Începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea acumulări culturale au creat cadrul propice pentru a se pune bazele unei naţiuni române interesate să-şi găsească identitatea printr-o elită intelectuală şi politico-diplomatică, de factură modern-europeană. În plus, constatăm că literaţii români, din perioada post paşoptistă au activat în mediile diplomatice externe mai mult din calitate de delegaţi-patrioţi deoarece conform documentele oficiale primele legaţii şi consulate române apar abia după 1843. Respectând firul istoric putem spune că post paşoptiştii au impus înfiinţarea „Ministerul Afacerilor Străine”, moment urmat, în 1863, de înfiinţarea Agenţia diplomatice de la Belgrad iar începând cu 1873 cu înfiinţarea Agenţiilor diplomatice. Din acest moment

generația literaților-diplomați pașoptiști lăsă loc contingentului de la 1918 - martorul înfățuirii României Mari, eveniment prin care, metaforic vorbind, consemnăm și „procesul de lichidare” a secolului al XIX-lea. Printre iluminații care vor preda stafeta noului contingent se numără și Duiliu Zamfirescu. Din scrisorile și notele de cancelarie ne-a reținut atenția, printre altele, și felul în care a relatat în țară evenimentele „Revoluției Boxerilor” din China, unde spiritul solidarității și umanității predomină. Studiarea fenomenologiei problemelor relațiilor internaționale și a seismelor ciclice dintre ele, în baza activității acestui actant al mediului cultural-diplomatic românesc, ne întărește ideea că habitatul românilor a fost și va rămâne un spațiu geostrategic supus presiunilor existente între Orient și Occident.

Гијом Аполинер и афричка уметност

Диана Поповић

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
dizpopovic@open.telekom.rs*

Почетком двадесетог века афричка културна баштина почела је да налази своје место у културном животу француске престонице. Било је могуће набавити скулптуре и друге рукотворине пореклом из Црне Африке, те их је и Гијом Аполинер, попут појединих својих пријатеља, страствено сакупљао. У тим предметима препознао је својства која није налазио у савременој европској уметности. Ликовни критичар и писац чија се реч поштовала у уметничким круговима, Аполинер је у својим критичким текстовима покушавао да артикулише ту врсту уметничке слободе и уметничке истине којима је био задивљен, и да их европском уметнику наметне као неопходни услов за излагање изван постојећих клишеа. И заиста, Аполинерова отвореност ка Другоме, ка другачијој култури, дала је подстицај европској уметности да усвоји извесна естетичка начела примитивне уметности афричког континента, да се мења и постане 'нова уметност', како ју је Аполинер назвао. Али његов допринос није био само теоријски и окренут ликовним уметностима, него и књижевно-уметнички, јер је ту новооткривену естетику покушао да помири са поетским изразом. Резултат су биле идеограмска и симултана поезија. Иако није први који је писао на овај начин, његове калиграмске и симултане песме постале су симбол 'новог духа времена', како је сам песник волео да каже за доба у коме је живео и стварао.

Victimele nefericite ale societății în opera lui Alexandru Macedonski

Virginia Popović

*Facultatea de Filosofie, Universitatea din Novi Sad
popovic.virdjinija@gmail.com*

Poeziile lui Alexandru Macedonski, mai ales cele din prima parte a activității sale literare, grupează ideile, afectele și reacțiile poetului într-o dualitate complementară alcătuită din mizantropie, din scepticism și entuziasm, din neîncredere, revoltă sau dispreț față de oameni și iubire patetică față de formele nealterate ale naturii, pentru viața în expresiile ei elementare. În ciclul „Noptilor”, Macedonski surprinde tablouri vii ale mizeriei, suferinței și nedreptății. Poemele sunt de o inspirație romantică largă, străbătute de sarcasm și ironie, de satanism, în care poetul meditează asupra condiției umane, omul fiind condamnat să trăiască într-o lume indiferentă la suferință și la frumos. Celebra „Noapte de noiembrie” este o satiră dramatizată, în care pretextul închipuitei sale înmormântări îi dă poetului ocazia să înfățișeze numeroase tablouri sociale. Preocuparea pentru victimele nefericite ale societății, prostituate, revine simbolic în poezia sa socială. Ea caracterizează nu numai compasiunea poetului pentru cei umiliți, loviți de soartă, ci și concepția sa etică.

Pragmatic Aspects of Verbal Humour in Telecinematic Discourse: a case study

Diana Prodanović-Stankić

*Faculty of Philosophy, University of Novi Sad
stankicd@eunet.rs*

The aim of this paper is to explore and describe pragmatic aspects of verbal humour exemplified by film and television dialogues in English. Specifically, the aim of this research is to see how the participants in a

communicative event reconstruct different elements of knowledge they can find in the context in order to make use of the humorous potential of a given utterance. Although both humour creation and understanding of humorous utterances depend heavily on the context, this aspect has been rather neglected in the humour research so far. In order to analyze all the relevant aspects, we have drawn on a corpus of scripted film and television dialogues in English. Humorous examples were selected using the framework of General Theory of Verbal Humour (Attardo 1994; 2001). The results of the analysis suggest a re-thinking of the linguistic theoretical approach to studying verbal humour.

Румунски језик у Војводини и реформе у образовању

Марина Пуја-Бадеску

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
puiabadescu@gmail.com*

Оснивањем културних институција и школа за образовање на језицима националних заједница у АП Војводини створени су услови за хармоничан и свестран развој мултиетничког и мултиконфесионалног друштва у целини, као и за неговање, унапређивање и равноправно развијање свих етничких, националних, верских и других заједница које у овој средини живе.

Основни циљеви планова и програма, на свим нивоима, почев од основних и средњих школа, па до студија високог образовања на факултетима произилазе из основних задатака: путем осмишљавања, реализације и перманентног унапређивања планова и програма, као и програма сталног научног и стручног усавршавања.

Реформе доносе новине не само ђацима и студентима него и професорима, јер се пружа могућност да се лакше дође до размене искустава и професора из других земаља, или са земљама из региона (посебно, са матичном земљом, Румунијом), са институцијама с којима имамо потписане уговоре о сарадњи. На тај начин можемо довести еминентне професоре који ће само побољшати ниво образовног процеса. А са променом плана и програма и повећањем броја студената, пружиће нам се могућност да доведемо младе кадрове који ће бити право освежење у активности наших школа и нашег Одсека за румунистику.

Иако се реформа налази на почетку постоје мишљења про и контра, ствари нису свуда најјасније, ове промене не могу донети ништа лоше, већ ће нам донети отварање према образовању европских земаља где желимо да се интегришемо. Исто тако, надамо се да ће ове реформе допринети постављању правих вредности тамо где им је место. Уз помоћ ових реформи наша очекивања су велика зато што нам ово отварање пружа могућност боље сарадње, слободан проток идеја, међусобно упознавање...

Добром изразом планова и програма и унапређењем наставе на румунском језику, као и сталним научним и стручним усавршавањем, на свим нивоима, корачамо у XXI век са жељом за афирмацијом румунског језика, језика на којем је написана једна битна страница европске културе, као и жеља да се сачува традиција овог језика, књижевности и цивилизације на овим просторима.

The Gypsy woman's curse and the white man in Miron Radu Paraschivescu's *Cântice țigănești*

Albina Puskás-Bajkó

*„Petru Maior” University of Târgu Mureș
puskasalbina@yahoo.com*

In this paper, inspired by an article by Adelina Timaru „*Imprecation in the poetics of Miron Radu Paraschivescu*”, I will try to prove the existence of a Gypsy witch who is charming through her chant and song „a gypsy curse”. Reading the article, I felt there was a lot more to say about curses and incantations present in “Gypsy chants” by Miron Radu Paraschivescu.

Is the Gypsy curse or isn't it the strongest form of imprecation known?

This is the question asked by many for whom unfathomable mysteries and curious fearful imprecations have been going on for centuries in unknown cultures such as that of the Gypsies. "A starting point for *Gypsy Chants* is of course the <irmos>, as they were they passed through oral tradition and classical poetry, from Anton Pann to Ion Barbu. MRP is also a great <ugly sensitive>, <his mouth cavity spiced up> (George Calinescu), an intelligent Balkanic, a lover of fowl language, purified of any vulgarity as it was passed through the fine cloth of a naive lyricism (the fable) and refined by language and irony." Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, ed. a II-a, ed. Cartea Românească, București.

What is striking in these songs is the seemingly innocent violence of passion. Everything seems to be influenced by the affliction of love in this world of the periphery's slums. In their language this "disease" would be called "Chumidelpé-nashfalo" / love-affliction.

Međujezički uticaji kod višejezičnih govornika ugro-finskog i indoevropskih jezika

Danijela Radović

Pedagoški zavod Vojvodine, Novi Sad

stanojevicd@yahoo.com

Cilj ovog istraživanja je da na osnovu lične percepcije fenomena individualne višejezičnosti studenata Filozofskog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu, utvrdim da li se, u kojoj meri i na koji način odvijaju međujezički uticaji u procesu učenja trećeg jezika.

U Vojvodini su u službenoj upotrebi srpski, mađarski, slovački, hrvatski, rumunski i rusinski jezik, a na Filozofskom fakultetu postoji duga tradicija istraživanja dvo- i višejezičnosti (Mikeš 1961, 1998; Mikeš i Savić 1974; Genc 1981, 1991; Međeši 2009; Tir 2002; Puja-Badesku 2009).

Korpus empirijskih podataka čine odgovori na pitanja iz upitnika dvojezičnih studenata (100) prve godine Filozofskog fakulteta. Upitnik sadrži pitanja o maternjem, drugom i trećem jeziku, i međujezičkim uticajima. Prikupljeni podaci su analizirani na osnovu kombinacije mađarskog kao ugro-finskog i slovenskih, germanskih i romanskih, kao idoevropskih jezika.

Rezultati potvrđuju rezultate savremenih istraživanja i pokazuju sledeće: drugi jezik ima veći uticaj na učenje trećeg od prvonaučenog ili usvojenog jezika (Williams and Hammarberg 1998); transfer jezičkog znanja sprovodi se češće u neformalnim, nego u formalnim situacijama (Hoffmann 2007).

Iako pouzdanost dobijenih rezultata nije apsolutna, jer zavise od ličnog procenjivanja fenomena, moguće je nanovo razmotriti postojeće teorije i ponovo opisati metalingvističke sposobnosti kada su u pitanju tipološki slični i različiti jezici u višejezičnoj Vojvodini.

Extensii funcționale ale termenilor cromatici românești

Cristina Radu-Golea

Univeristatea din Craiova, Facultatea de Litere

cristina.radugolea@gmail.com

Studiul stilistic al termenilor cromatici românești ne-a permis să constatăm specializarea folosirii numelor de culoare în anumite stiluri ale limbii: poetic (*dalb, ivoriu, azur*), familiar (*livid, țigănos, cătrănit, rumen*), tehnic (*alb-de-fildeș, cinabru*). Contrastând cu termenii aparținând limbii literare, termenii cromatici populari (*turchez, gălbincios, funingiu, cârmăziu*) nu pot fi neglijați. Sistemul lexico-semantic al numelor de culori din limba română este complex, cuprinzând un număr mare de termeni, ceea ce a impus necesitatea alcătuirii unor paradigme reunite într-un sistem. Acesta se caracterizează printr-o relativă mobilitate, ceea ce înseamnă că, la un moment dat, anumiți termeni pot fi adoptați, incluși în sistem, iar alții, prin neutilizare, vor fi, practic, excluși din limbă.

Le français sur objectifs spécifiques: quelques spécificités du français médical

Gianina Sabău

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad

gianinapopovici2007@yahoo.com

Aujourd'hui l'enseignement du français sur objectifs spécifiques (FOS) gagne de plus en plus de terrain dans les universités roumaines. Le français général perd du terrain en face du français à visée professionnelle.

Nous nous proposons, dans la première partie de cet article de présenter les besoins spécifiques du public du FOS ainsi que de faire un bref aperçu du développement du français sur objectifs spécifiques dans notre pays. Dans la deuxième partie de l'article nous allons présenter les spécificités du français médical en mettant en discussion le phénomène de l'universalisation du langage médical et celui de l'influence de la langue anglaise.

**Predložko-padežne konstrukcije sa značenjem lokalizacije
prednjom, zadnjom, gornjom, donjom i bočnim stranama lokalizatora
u srpskom i slovenačkom jeziku**

Ana Samardžić

*Uniwerytet im. Adama Mickiewicza, Poznań
anna.samardzic@gmail.com*

U radu se u sinhronom preseku opisuju predložko-padežne konstrukcije sa značenjem lokalizacije prednjom, zadnjom, gornjom, donjom stranom lokalizatora i njegovim bočnim stranama. Primeri za analizu ekscerpirani su oz romana Borislava Pekića „Besnilo“ na srpskom jeziku i njegovog prevoda na slovenački jezik „Steklina“. Cilj kontrastivnog opisa podsistema predložko-padežnih konstrukcija dvaju jezika jeste utvrđivanje sličnosti i razlika u konkretizovanju značenja posredne lokalizacije na paradigmatском planu, dok su prevodni ekvivalenti analizirani na sintagmatskom jezičkom planu.

**La classe de français des affaires et le développement
des compétences de communication interculturelle**

Ana Sanduloviciu

*Universitatea „Alexandru Ioan Cuza, Iași
analex2003@yahoo.fr*

Dans le contexte présent, la didactique des langues étrangères s'appuie de plus en plus sur le développement des compétences interculturelles. Pour les étudiants des filières non-philologiques aussi, comme ceux du domaine de l'économie et des affaires, l'apprentissage d'une langue étrangère envisage, en plus de l'acquisition des compétences linguistiques et communicatives, la formation et le développement de la compétence interculturelle. Celle-ci détient le rôle de soutenir l'adaptation des apprenants à une nouvelle culture, plus exactement à une *langue-culture*. Voilà pourquoi le professeur ne doit jamais perdre de vue le fait qu'une langue étrangère – et c'est aussi la situation de l'enseignement du *français pour objectifs spécifiques*, dans notre cas le français des affaires et de l'économie – est étudiée pour la communication réelle, dans un contexte direct avec toute sorte de gens. De la sorte, dans cette communication nous tenterons de tracer plusieurs directions et idées de travail avec nos étudiants pour une meilleure connaissance de l'Autre. L'accent sera mis sur la sphère des affaires et les étudiants se familiariseront avec des repères culturels et professionnels qui leur offriront des informations sur le comportement en général, sur des savoir-faire socioculturels et professionnels, liés au monde de l'entreprise et des affaires en France.

The elements Byzantine in the manner of writer (Sandu Tudor)

Cristina Sava

*„Petru Maior” University of Târgu-Mureș
cristinasava61@yahoo.com*

The elements of the Byzantine in the manner of the writer (Sandu Tudor), this study has been portrayed on an idea of continual orthodoxy. In a context where religion and art seemed to be mistaken with each other, the sublime, represent the main objectives. The Logos embodied in history, and the poet is the intermediar between the prison man and God. The poetic substance sent out through the profoundly biblical forms, as identification of the poetic marks. The religious Symbolism, as universal language, as an escape in the land of dreaming, gathers music and painting, the divine and the human, the creation and the faith. Sandu Tudor was called the official poet of the Act of „Thinking”.

Language of Banat Bulgarians in Serbian and Romanian Banat

Biljana Sikimić

*Institute for Balkan Studies of SASA, Belgrade
Biljana.Sikimic@bi.sanu.ac.rs*

Based on growing scientific interest on Banat Bulgarians in the beginning of 21st century, this paper aims at describing the results of contemporary fieldwork done by researchers from different scientific backgrounds. Contemporary fieldwork of Banat Bulgarians (Paulicians) in the framework of the Institute for Balkan Studies (Belgrade) started in 2004 in Serbian Banat village of Ivanovo. It was considered as a rather difficult fieldwork task because of the rather big difference among Banat Bulgarian and other Bulgarian vernaculars spoken in Serbia. The members of the fieldwork team (Biljana Sikimić, Marija Vučković and Maja Vukić) had to learn Banat Bulgarian only by listening the recorded interviews. The research continued next year (2005) in the Serbian Banat villages of Skorenovac, Belo Blato and Konak. Important experience was gained in joint fieldwork with the linguists from Bulgaria (Iskra Likomanova, Nička Bečeva, Cenka Ivanova, Jovka Tiševa). Serbian Banat Bulgarians were also researched by Russian ethnolinguist Elena Uzeneva. Japanese linguist Motoki Nomachi have studied Paulicians in both parts of Banat, Serbian and Romanian one. German linguist Philipp Wasserscheidt have studied Hungarians in Ivanovo. Recently, sociologist Slobodan Vasić have started his fieldwork in 2013 in (Serbian) Belo Blato, but also in Paulician settlements in Romanian Banat and in Banat repatriates' settlements in Bulgaria. Belo Blato is today a complex research site for the whole team from Ethnographical Institute of SASA. Multiethnic village of Ivanovo is also currently being researched by ethnomusicologist Selena Rakočević.

Banat Bulgarians, today living in Serbia and Romania, have created, out of their particular historical background, a unique strain of Bulgarian culture using the Banat Bulgarian literary language (that, according to the definition of Russian sociolinguist Duličenko) can be considered Slavic micro-literary language and differs from standard Bulgarian used today in the kin-state.

Folclorul ca mijloc de comunicare în literatură

Alexandru-Gabriel Soare

*Universitatea din București, Școala doctorală a Facultății de Litere
soare_alexandrugabriel@yahoo.com*

Literatura din timpul regimului totalitar comunist a fost obligată să găsească noi forme de exprimare, noi modalități de a-și comunica mesajul către receptori, către cititori. Pe lângă subversiune, calul troian al scriitorilor din regimurile totalitare care le-a permis autorilor să transmită exact ceea ce vor, dar într-o formă acceptabilă pentru cenzură, literatura tinde să se îndrepte din ce în ce mai mult către o sursă pe care o valorificase și până atunci și pe care o va folosi în continuare: folclorul, legenda.

Deosebirea dintre actualizările de înainte ale elementelor de folclor, ale miturilor, constă în faptul că folosirea acestora în contextul totalitar pune aceste fapte în contradicție cu legile puse în practică de comunism. Astfel, există un conflict între legile nescrise, cele care nu cer să fie înțelese ci doar acceptate și legile sistemului care, odată puse în practică devin inumane, nedrepte și iraționale. Iar folclorul și miturile, prin reactualizările lor în operele lui Ismail Kadare din perioada comunistă, asigură un canal mai bun de comunicare între emițător și receptor, un teren pe care ambii se simt în siguranță.

Tendințe noi în sistemul antroponimic al românilor din Banatul Sârbesc Central

Laura Spăriosu

*Facultatea de Filosofie, Universitatea din Novi Sad
lauraspariosu@gmail.com*

Scopul acestei lucrări este de a cerceta antroponimele în localitățile românești de pe teritoriul Banatului Sârbesc Central - Ecica, Iancaid, Sărcia, Torac (Toracu-Mare și Toracu-Mic) și Uzdin - în perioada anilor 1900-2000. Antroponimele au fost extrase din Registrele matricole, scopul fiind de a stabili frecvența lor diacronică timp de un veac.

Pe baza cercetărilor, putem trage concluzia că, începând cu anul 1900 și până după Primul Război Mondial, pe lângă antroponimele tradiționale întâlnite la populația românească în Banatul Sârbesc Central,

înregistrăm o serie de antroponime maghiare și germane. Prezența lor se explică prin faptul că în localitățile românești de pe acest teritoriu au trăit familii de meseriași, de origine maghiari sau nemți. După anul 1918 (după terminarea războiului), prenumele maghiare și germane apar tot mai puțin, fiind înlocuite cu prenume de altă origine. Pe lângă prenumele tradiționale, care încă mai persistă, după anul 1920 înregistrăm (sporadic) apariția antroponimelor de origine slavă care, după colonizarea care a avut loc după anul 1945, marchează o adevărată expansiune. În final, în ultimele decenii ale secolului trecut, avem de-a face cu o adevărată „invaziune” a prenumelor moderne, de proveniență apuseană (*Eduardo, Raul, Roberto, Vanessa*). În acest sens, constatăm o evitare a antroponimelor tradiționale în favoarea antroponimelor moderne, de influență occidentală.

Три источна синаксара као извор за рано хришћанство у Сирмијуму и Панонији

Борис Стојковски

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
stbs@ptt.rs*

Иако синаксари, односно минологији (месецослови) представљају у првом реду дела литургијске књижевности, за историчара, посебно оне који се баве црквеном историјом они могу бити занимљив извор. Не само што понекад допуњују недостатак извора првог реда, већ дају и занимљиве примере ширења култа појединих светитеља.

У раду ће бити обрађени етиопски синаксар, затим јакобитски (коптски) синаксар, као и јерменски синаксар Тера Израела. Готово сви ови синаксари развили су се у средњем веку под преваходним утицајем византијске цркве и њене литургијске, односно црквене књижевности. У њима се могу наћи помени сирмијског епископа Иринеја, као и апостола Андроника, кога традиција и легенда везују такође за ово епископско средиште. Рад има за сврху да изнесе нека до сада мање позната научна сазнања, али и да прикаже ширење култа панонских, односно сирмијских светаца широм хришћанске васељене, која започета током средњег века, опстаје све до данашњих дана.

Битка за мед

(Природа и култура у антиутопијском роману Тихана из Ерга Предрага Урошевића)

Милан Суботић

*Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду
milans1990@live.com*

У овом раду се расправља како писац користи уређење племенског друштва да би приказао уређење једне цивилизације са друге планете. Такође се разматра њихов однос према људима, али и према природи као духовној основи њиховог друштва. Посебно се наглашава како однос природа- култура постаје основа за разматрање постмодерног човека и његове улоге у савременом свету кроз проблематизовање индустријализације природе. На крају се уочава по чему је овај роман значајан у историји српске књижевности, као и које савремене књижевне поступке уноси у светску књижевност.

Hermeneutica textului folcloric. Studii de caz: proverbul, lirica și basmul

Delia Suiogan

*Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare
delias.bm@gmail.com*

Порим де ла идеја презентă њн маи multe studii de filosofia culturii potrivit căreia omul nu este un *produs al istoriei*, ceea ce nu înseamnă însă că ființa sa nu a fost condiționată de temporalitate, ci este un rezultat al *formelor specifice de participare la ritmurile cosmice*. Gândirea și mentalitatea comunităților de tip tradițional demonstau foarte bine acest lucru prin trăirea ”în umbra” utilului. Textul folcloric este consecința înțelepciunii populare, forma de transmitere a codului specific de comunicare a unui mod de *A FI ÎN LUME*. Vom încerca să urmărim, prin intermediul unei perspective hermeneutice, modul în care creatorii anonimi aduceau discursul la nivelul textului și formele prin care se menținea acea unitate între realitate și *imaginarul “poetic”*. Vom aduce în discuție în acest context, pornind de la studiile de caz propuse, conceptul de *literatură sapiențială* și modul în care o întâlnim la nivelul literaturii orale.

Развој антропонимијске формуле у Босни и Хуму

Индира Шабић

*Филозофски факултет, Универзитет у Тузли
indirasmajlovic@yahoo.com*

Прве писане потврде антропонима на тлу Босне и Хума, евидентирани су у X/XI вјеку, најприје на Хумачкој плочи с четири уклесана имена Бретъ, Кърсмир, Михаил, Павица, а затим на Повелји бана Кулина из 1189. Године, у облику једноименог образаца, облике с придјевком бан Кулин и Радоје дијак. Потврду проширеног именског образаца свједочи Повелја бана Матије Нинослава Дубровнику која је написана прије 1232. године, и у којој је евидентна појавност двочланог именског образаца у примјеру Матија Нинослав. Таква појавност се тумачи у контексту политичког наума бана Матије који је народноме имену прискрбио и светачко како би прокламовао кршћанство међу пуком тиме што ће се заодијенути именом у којем се читује жеља крштеника да има заштитника у свецу, с једне стране, те могућношћу да је неко вријеме било уобичајено у Босни и Хуму да покрштени становници имају два имена – једно домаће и једно кршћанско. Двострука су имена надијевана или из профилактичких мотива, због жеље да се унутар породице наслјеђује одређено име или због жеље да се очувају традиционалне именске основе.

Experiența dictaturii comuniste: triumful absurdului și abjectului (Milorad Pavić *Dicționar khazar*, Adam Bodor *Zona Sinistra*, Corin Braga *Claustrofobul*)

Suzana Monica Tapodi

*Universitatea Sapientia Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Economice și Umaniste
tapodizsu@yahoo.com*

Operele alese spre analiză ale celor trei scriitori contemporani conțin viziunea unei lumi devorate de neliniște și incertitudine. Romanele au apărut într-un interval de opt ani, în perioada declinului sistemului comunist sau imediat după prăbușirea acestuia: *Dicționar khazar* în 1984, opera română și cea maghiară în 1992.

Acțiunea romanelor lui Corin Braga și Adam Bodor (originar din Cluj, fost deținut politic, repatriat în Ungaria) se desfășoară într-un spațiu indefinit din România, într-un areal interetnic. Ele au văzut lumina tiparului în același an, și atât principalele probleme abordate ca cea a dictaturii dezumanizante, a lumii concentraționare cât și atmosfera sumbră a narațiunii sau apariția elementelor magico- supranaturale sunt foarte asemănătoare.

Experiența dictaturii comuniste și-a pus amprenta și pe mult mai complexa operă a regretatului scriitor sârb. Coordonatele spațio-temporale multiplicare și structura de labirint - accentuată și de forma de dicționar - prezintă cititorului un șir inepuizabil de enigme. Elementele macabre, absurde și abjecte ascunse de suprafața ludică trădează însă caracterul inuman al societății din trecut, dar și celei din prezent. Din acest punct de vedere găsim o interesantă asemănare cu romanele autorilor legați de Transilvania, spațiu de un colorit interetnic aparte. Mai tipic pentru fenomenul interculturalității este spațiul balcanic prezentat de Milorad Pavić în evoluția convergentă și concurența culturilor ce se regăsesc aici. Totodată această bogăție de elemente metaliterare, abundența jocurilor postmoderniste devin dovada unei vieți literare a fostei Iugoslavii mai deschise spre diversitate, mai puțin expuse mecanismelor literaturii totalitare.

Coordonate specifice ale valorificării epitetului în literatura psalmică modernă

Daniela-Lumița Teleoacă

*Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”
danielateleoaca@gmail.com*

Studiul pe care îl propunem face parte dintr-un proiect mai amplu, consacrat abordării discursului religios (manualul catihetic, textul psalmic și cel al rugăciunii creștine) din perspectivă semiotico-pragmatică (v. Teleoacă, *Semiotica*). În acest cadru teoretic, am plecat de la premisa *subordonării ‘stilisticului’ față de ‘semiotic’*, premisă în acord cu care structurile stilistice nu au fost analizate în sine, ci ca elemente cu relevanță într-un plan mai adânc (care articulează *valori elementare de semnificație*), anume cel semiotic. Fenomenele stilistice au fost văzute, așadar, ca embleme (lingvistice) ale unei realități (extralingvistice) spațio-temporale și, în egală măsură, culturale (cultural-religioase) specifice, ele constituindu-se mai exact ca martori peste timp ai unui anume *univers mental*.

Dihotomia stabilită în context literar laic ('însușire în general vs însușire estetică', cf. Vianu 1968) pare a nu se verifica, în orice caz nu la modul absolut în ceea ce privește cadrul discursiv sacru, nivel la care nici epitetul și nici o altă figură de stil *nu au cum să dețină o pură funcție estetică*, nici chiar în cazul unor texte ilustrative pentru așa-numitul „cod textual estetic” (cum este, de pildă, și poemul psalmic). Aserțiunea formulată se legitimează în contextul în care textul *religios* – în calitate de text *filosofic* (statut recunoscut într-o serie de studii de specialitate) – *valorifică în mod esențial esteticul ca pe o modalitate de afirmare a valorilor etico-teologice*, din perspectiva cărora se construiește un *model ontologic și deontologic specific*. Însă, și la acest nivel discursiv, *însușirea în general* este... „lăsată în urmă”, prin afirmarea unor *însușiri adecvate* contextului specific religios. Este ceea ce Coșeriu (1994: 36) exprima atât de plastic în termenii abolirii „normei congruenței” în favoarea „normei adecvării”.

Оптические обманы на границе между реальностью и фантастикой в романе *Приглашение на казнь* В. Набокова

Diana Tetean-Vințeler

*Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
dtetean@yahoo.com*

„Феномен Набокова”, как его называет Н. Анастасьев, продолжает притягивать и сейчас читателей и критику. Его творчество очаровывает не только совершенством формы, но и возможностью множественной интерпретации.

Наверно трудно найти в русской литературе другого писателя, обожавшего описывать всё что видит: каждую вещь, каждую форму, каждый штрих, каждый нюанс цвета. Он не только наслаждался деталями увиденного, но имел и выдающую визуальную память.

Если у Гоголя – по мнению В. Набокова – нос играет роль любимого героя, в произведениях Набокова глаз играет ту же роль. По этой причине, нам кажется целесообразной возможность интерпретации творчества Набокова с точки зрения символа глаза, выявляющего хрупкость границы, разграничивающей реальный мир от фантастики.

В статье рассматривается один из самых интересных романов Набокова русского периода, *Приглашение на казнь*, через призму символа глаза и зеркала.

Osobine diskursa sudija-optuženi u sudu

Marija Tir Borlja, Svenka Savić

*Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sad
marijatirborlja@gmail.com; svenka@eunet.rs*

U dosadašnjoj literaturi na srpskom jeziku objavljeno je relativno dosta značajnih radova koji se odnose na pravnu i sudsku problematiku, pre svega problematiziranje terminologije i frazeologije i to iz istorijske i savremene perspektive. Samo je nekoliko radova koji se bave razgovorom u sudu tokom sudskog postupka (Janković, 2002) i koji se razmatra kao oblik institucionalnog diskursa u kojem postoji podela moći među učesnicima: sudija ima razgovornu i društvenu moć.

Cilj je ovoga rada da analiziramo, sistematizujemo i interpretiramo značenja u razgovoru sudija-optuženi, s vođenjem računa o jezičkim, kulturnim, diskursnim i rodnim komponentama takvog razgovora. Empirijski materijal predstavljaju 4 sudske rasprave snimljene u Opštinskom sudu (sa temom alimentacije i izdržavanja) i dokumentovane na projektu *Psiholingvistička istraživanja* na Odseku za srpski jezik i lingvistiku (Savić i Polovina, 1989). Analiziraju se diskursni učinci sudije, advokada, optužene i tužilje.

Preliminarni podaci pokazuju da postoji propisana procedura vođenja razgovora od strane sudije u okviru kojih se vide jezičke i kulturne strategije izražavanja moći. Ove se procedure upoređuju sa sudskom praksom u drugim državama koje imaju drugačije pravne norme i izvode zaključci o kulturnim, jezičkim, rodnim osobinama razgovora u sudu.

Interkulturalnost srpske i mađarske kulture kroz jezik

Vilma Tiškei

*Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
wiklaj@gmail.com*

Ako postavimo pitanje šta je interkulturalnost, najbolji primer za mogući odgovor u ovoj našoj sredini bio bi kontakt srpske i mađarske kulture. Ukoliko bi se takav kontakt sveo na jezičku komunikaciju ili na to da Srbi i Mađari žive jedni pored drugog, i to je dobrodošlo, i to je deo zajedničke kulture. Međutim, to je tek multikulturalnost, suživot dvaju naroda. Takav oblik multikulturalnosti bi bio nedovoljan za potpunu realizaciju one tolerancije o kojoj danas govori svet i Evropska zajednica. Reč je zapravo o prožimanju kultura koji su Srbi i Mađari još od XVIII. stoleća uspostavili u svojoj komunikaciji i u svom suživot. To je interkulturalnost koja se odražava i u rečnicima. Učenje jednog jezika je i upoznavanje jedne kulture. Nisu te dve kulture imali odmah samostalne dvojezične rečnike, ali su i ti nesamostalni učinili da se prožimaju i jedna i druga kultura. U radu će se ovakav oblik komunikacije dve kulture posmatrati kroz nekoliko reči iz dvojezičnih rečnika različitih vremenskih perioda.

Problematica identit  tii si a alterit  tii din perspectivă interculturală

Ovidiu Florin Toderici

*Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
todflorin@yahoo.com*

Confruntarea cu Celălalt   i rela  iile care se stabilesc între diversele societ  ti sau grupuri umane care intră în contact constituie un obiect privilegiat de cercetare pentru o suită de discipline, precum antropologia culturală, sociologia, imagologia, comunicarea interculturală, istoria reprezentărilor colective. Oglinzile succesive în care se reflectă imaginea Celuilalt descompun   i recompun, în func  ie de stereotipiile   i prejudec  tile ce definesc g  ndirea individului sau grupului care analizează alteritatea, o realitate menită să se integreze parcursului dintre punctul terminus al xenofobiei   i cel al xenofiliei. Adeseori, diferen  a a fost plasată sub semnul anormalit  tii, fiind condamnată sau respinsă.

Umanitatea „se termina” la grani  a tribului, a grupului lingvistic, uneori chiar a satului (un mare număr de popula  ii primitive se desemnează printr-un termen care semnifică chiar ideea de „oameni”, „buni”, „complexi”).

Raporturile opozi  ionale   i competitive dintre Noi   i Ceilal  i au creat, de-a lungul istoriei, ierarhii de valori, sisteme de dominare, propun  nd dihotomii de tipul Centru / Periferie. Con  tien  i de faptul că „orice diferen   presupune o diferen   ierarhică” (Louis Dumont), antropologii au propus formula „egali   i diferi  i”, pentru a înlătura conota  iile negative ale deosebiriilor de natură sexuală, etnică, socială, religioasă, culturală, lingvistică.

Dincolo de aspectele teoretice care vor fi abordate pentru luminarea c  torva fa  ete ale jocului dintre identitate   i alteritate (referen  i identitari, marginalitate, acultura  ie, multiculturalism), lucrarea de fa  a   i propune să analizeze relația cu alteritatea din perspectiva structurării percep  iei identitate/alteritate, ca element cheie al reprezentărilor despre diferen  ele de statut pe care le reclamă, astăzi, grupurile sociale dintr-o societate democratică.

Borsodi L. László – o geografie personală în cadrul european

Ingrid Tomonicska

*Universitatea „Transilvania”, Bra  ov
ingiringit@gmail.com*

Borsodi L. László este un poet maghiar din România cu o bogată activitate literară, dar   i publicistică. Volumele de poezie publicate – *  tmenetek [Tranzi  ii]*, *Viszonylatok [Rela  ion  ri]*, *Ellenpontok [Contrapuncte]*, *F  lemelet [Mezanin]*, *Feljegyz  sek a f  ldr  l [  nsemn  ri despre p  m  nt]*, *Parton [Liman]* – prezintă două etape de crea  ie, prima fiind caracterizată de un „laconism pilinszkyan” (Balázs K. Attila), iar a doua de o   pletire organică la nivel de limbaj, specie, tematică sau structură (ultimele două volume). Acestea dau dovadă de o personalitate maturizată, de continuitate   i de un demers con  tient al crea  iei.

Geografia personală este construită pas cu pas, poetul nel  s  nd nimic la voia   nt  mpl  rii. Ea prezintă o lume re-construită în care coordonatele identificate trec de la global la local, după cum arată   i ultimele două

volume: de la vastitatea pământului la segmentul limanului. Spațiile prezintă deschidere (cerul), dar și limitări (curtea); apare interiorul (dormitorul), dar și exteriorul (aleile cartierului); sunt întinse () ori minuscule („fisura dintre două tăceri”); peisaje naturale („din drumuri cresc stânci”) sau antropice (alei), unele creând o imagine suprarrealistă („tufișurilor toate le cresc tentacule”) – toate aceste alcătuind o „priveliște-ncâlcită”.

Ingenioasele jocuri narative în *Cutia cu nasturi* de Rodica Ojog-Brașoveanu

Dorina Nela Trifu

University of Bucharest

nsddorina@yahoo.com

„Ingenioses a narrative games from *Cutia cu nasturi* by Rodica Ojog-Brașoveanu” intends to be a short sketch (study) on narrative tehniue in (used) in Rodica Ojog-Brașoveanu 's novel. This tehniue wants to be ingenious inasuch as it involuntary imply some literature interferences and artistic interferences with writings from Europe. In the novel's bases lays the Proust's technique, the involuntary memory's tehniue, which is triggered by old Manole Paulian, by the sound of buttons from an old box. The buttons are invaluable for him, as they canch the beautiful memories of the past. Each from the buttons have their own period of life, associating them with peoples or events. Placing the buttons in the box and arranging them, old man is arranging (fixing) his own thoughts. This is the first narrative game which presume alternation of present crossed with past using technique of flash-back. Objective narrator presents everything clear, as a stage director, seeming to play with his own carachters. When he lets them speak (engage in dialogue) narrator reveals their ugly character (nature), as a in case of Gigeta Paulian ratting from jealousy in the end. In plus, the presentation of the plat is made in a special manner. At the begining, about the victim is belived to be asphyxiated with a pilow. Debugging the love story between Dinu Paulian and charmy Dora Ciprian is a pretext to lead us in understanding the moral of the crime and the of killer. In final which is symetrie with the start, subtle is found the understrained killer which remains free.

Conceptul de perspectivă narativă externă și internă: tendințe actuale de reconsiderare teoretică

Elena Țau

Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău

elenataul@gmail.com

Majoritatea abordărilor tipologice ale perspectivei narative (focalizării/punctului de vedere) din a doua jumătate a secolului 20 relevă proprietatea categoriei discutate de a fi internă sau externă. Astfel distincția dintre viziunea/focalizarea internă și externă, distincție corespondentă în parte cu opoziția „dehors ou dedans” trasată de Sartre, se regăsește în tipologiile elaborate de Jean Pouillon, Tzvetan Todorov, Gérard Genette ș.a. Dar fiecare dintre aceștia imprimă înțelesuri diferite termenilor „internă” și „externă”, ceea ce generează, cum demonstrează Alain Rabatel, confuzie și ambiguitate. Potrivit lui Rabatel, focalizarea externă, în accepția genetteană, este „de negăsit”. Conform însă altor exegeți (Mieke Bal ș.a.), tipul de focalizare „zero”, din schema tripartită propusă de Genette, ar fi cel care nu are o suficientă acoperire științifică. În consecință, Mieke Bal, iar pe urmele acesteia Manfred Jahn, Shlomith Rimmon-Kenan, Ruth Ronen și mulți alți autori, admit împărțirea focalizării (perspectivei) în externă și internă. Primul tip, în accepția dată, s-ar defini prin faptul că naratorul se situează în afara diegezei, iar secundul s-ar defini prin situarea în interiorul acesteia. Alain Rabatel contestă validitatea interpretării respective, argumentând că naratorul situat în exteriorul diegezei poate să adopte absolut legitim și o perspectivă internă, și, dimpotrivă, naratorul ce evoluează în interiorul ei poate să-și asume deopotrivă o perspectivă externă. Rabatel consideră că, pentru a restabili coerența acestei abordări, este necesară revizuirea a înseși noțiunii de punct de vedere. În opinia lui, trebuie să se plece de la adevărul că punctul de vedere narativ se raportează fie la narator, fie la personaj și în ambele cazuri este susceptibil să fie intern și extern.

The concept of Dugri across cultures

Dan Ungureanu

*Universitatea Carolina, Praga
afrasiab30@gmail.com*

Dugri is a sociolinguistic concept, described by the Israeli linguist Katriel Tamar, in her book, *Talking Straight Dugri Speech in Israeli Sabra Culture*. It is the equivalent of sincerity. Our study will try to show that *dugri* has different functions in high-context and low-context cultures, and has a different symbolic functions in authoritarian cultures (Arabic or Eastern European cultures) versus equalitarian cultures. We will discuss the equivalent terms in the Western world, from the Greek *parrhesia* to the French *franchise*. We will analyse the social and symbolic context of sincerity across different cultures.

Proverbe românești și sârbești – analiză contrastivă

Rodica Ursulescu-Miličić

*Facultatea de Filosofie, Universitatea din Novi Sad
rodika1969@gmail.com*

Scopul acestei lucrări este să se descopere asemănările dintre proverbele sârbești și românești, din punct de vedere al conținutului și al analizei morfosintactice, aducând o concluzie că, poporul sârb și român, conviețuind în același spațiu balcanic, au acceptat anumite teme și motive comune, păstrându-le până în zilele noastre. La fel, și structura morfosintactică este asemănătoare. Studiul și cercetările despre paremiologia comparată sunt foarte puține, și astfel de analize lingvistice și literare a proverbelor sârbești și românești nu se găsesc foarte multe la număr. Reflectând realitatea prin transfigurare artistică, proverbele devin, implicit, modalități specifice de cunoaștere, elementul de specificitate fiind dat de limbajul lor particular. Proverbele sunt cunoscute ca formulări concise și sugestive, de obicei ritmice care exprimă rezultatul unei lungi experiențe de viață. Proverbele oglindesc îndeosebi viața țărănească, comportându-se ca specii folclorice anonime, colective, cu o foarte largă circulație, diversificându-se și evidențind multitudinea sensurilor și înțelesurilor. Exemplele analizate vor fi adunate din dicționarele de proverbe românești și sârbești și vor cuprinde diverse domenii, mai ales din viața zilnică a apartenenților ambelor popoare.

Tragicul - o formă de manifestare a unității dintre etic și estetic

Gabriela Vasilescu

*Universitatea Petrol-Gaze, Pitești
gabrielavasilescu52@yahoo.com*

Spiritul tragic expune o arhitectură a vieții bine rânduită; o lume care *pretinde existența ordinii ierarhice, transcriind ordinea superioară, organică a spiritului (George Banu)*. Forța acestei categorii estetice, tragicul, trece dincolo de orice barieră etică, angajând valori care adună laolaltă culturi diferite prin forța sensurilor emoționale pe care le declanșează. Tragicul confirmă interculturalitatea la care adaugă transculturalitatea, o nouă cale de comunicare ce amintește de imaginea unui "creuzet" cultural (Welsch) și care aduce laolaltă valori culturale diferențiate prin spațiu și timp, comunicarea realizându-se prin forța limbajului. Într-o asemenea configurație, categoria estetică de tragic are rol unificator, indiferent de momentul desfășurării sau dacă se afirmă într-o formă pașnică sau violentă. Sentimentele sunt general umane și eterne, valorile etice pozitive sunt trăite cu aceeași intensitate. Eroul pozitiv rămâne în mentalul colectiv iar forța acestui mit înfrânge cadrele de operare provizorii, barierele etnice.

Lucrarea își propune să dezvolte forța și eternitatea tragicului ca elemente ale culturii comunicaționale. *Întoarcerea tragicului* (Jean-Marie Domenach) este considerată ca fiind inevitabilă; ea se află deja aici, în această ciudățenie ce ne stăpânește, în această întrebare oarbă ivită în zona cea mai avansată a artei și literaturii.

Protestele de la Roșia Montană oglindite în presa locală

Ioana Vid

Universitatea de Vest, Timișoara

ioanavid@yahoo.com

Scopul discursului jurnalistic este păstrarea interesului publicului. De aceea, temele abordate trebuie să fie cât mai atractive pentru public. Raționalitatea discursului jurnalistic exprimă necesitatea ca tehnicile de argumentare utilizate să fie valide. Discursul jurnalistic se adresează unui public larg, de aceea presupune o accesibilitate a informațiilor și a comentariilor. Este importantă și așezarea atractivă, adică prezența unor mijloace jurnalistic specifice (ilustrații, poziția, mărimea, titluri, tehnici de intervievare) și a unor mijloace retorice generale (figuri retorice). Imaginile reușesc să accentueze forța mesajului pe care îl însoțesc.

Tema cercetării noastre o constituie protestele organizate împotriva exploatarii miniere de la Roșia Montană, localitate situată în munții Apuseni. Evenimentele s-au desfășurat pe parcursul a patru luni, în intervalul septembrie-decembrie 2013. Revoltele și ieșirile în stradă s-au desfășurat în mai multe orașe din România, simultan, dar analiza noastră se bazează pe modul în care presa locală timișoreană s-a raportat la aceste acțiuni.

Criteriile de analiză a articolelor de presă vor fi structurate în două categorii: conținutul discursului jurnalistic și modul de așezare în pagină și tehnoredactare.

Adevăr și ficțiune.

Surse și „surse” în romanul *Relatare despre regele David*, de St. Heym.

Daniel Sorin Vintilă

Facultatea de Filosofie, Universitatea din Novi Sad

daniel_sorin_9@yahoo.com

La o lectură atentă – sau, mai potrivit – la o a doua, o a treia ș.a.m.d. citire, celebrul roman al lui St. Heym își dezvăluie palierele de interpretare. Există în carte un evident joc al surselor care se presupune că stau la baza întregului eșafodaj epic: însemnările istorice și relatările martorilor direct implicați (onești și credibili) la care are acces istoricul (și naratorul) Etan ben Hosaia, pe de o parte; „cărțile oficiale” (supuse cenzurii, aprobărilor „de sus” etc.), legendele de toate tipurile, „relatările” martorilor necredibili – cumpărați, plătiți, tocmiți, ocazionali, „descoperiți providențial” la „momentul potrivit” ș.a.m.d. care i se impun aceluiași Etan, numit redactor al „Relatării despre regele David”, însă obstrucționat la tot pasul în aflarea și consemnarea adevărului.

Relatare despre regele David începe ca o poveste orientală oarecare, plasată în timpuri veterotestamentare, cu personaje bine conturate, cu dialoguri într-o limbă arhaică, reflectând relații interumane revoluate, plină de umor, dar virează, ușor, pe nesimțite, inițial, însă prinzând viteză pe parcurs, către ceea ce se poate numi o scriere antiutopică, sau distopică. Romanul se dovedește a fi construit pe opoziția paradigmatică: adevăr - știință – onestitate – înțelepciune – umanism, versus minciună – pseudo-știință – poltronitate – „deșteptăciune” – egoism / totalitarism / autoritarism.

Клаудије Клаудијан *De ave phoenice*

Још једно откривање смисла

Снежана Вукадиновић

Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду

snezana_vukadinovic@yahoo.com

Упркос свом латинском имену Клаудије Клаудијан (370-408?) је дошао са грчког Истока из грчке Александрије у Египту. Своје образовање дугује најученијим александријским професорима тога доба. Данас се сматра највећим римским песником позног Римског царства. У богатој и разубуђеној књижевној оставштини налази се и једна песма посвећена птици феникс. Према Херодоту феникс је митска птица из Етиопије невероватне лепоте, обдарена ванредно дугим животом. кад се фениксу приближи тренутак смрти, он свије гњездо од мирисних гранчица и у њему изгори од властите тоpline, да би потом ускрснуо из свог пепела.

Autor rada ће покушати да одгонетne на основу pesничких слика о птици феникс којим је античким изворима био инспирисан Клаудије Клаудијан, а потом да предочи пагански симболизам ове свете птице.

From Traditional Japanese Literature towards a Transcultural, Transdisciplinary View of Literature

Adriana Iulia Waniek

*Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București
iawaniek@hotmail.com*

By highlighting some aspects of classical Japanese literature that we tend to overlook when we read it nowadays as text, my purpose is to examine what literature communicates to us, what functions it had through the ages and what might be its best relevance for us today. In classical Japan (especially the Heian era, 794-1185) poetry, which formed the main part of the literary canon, had important ritual and social functions. These gave it a canonical preeminence over prose narratives (called *monogatari*) which carried only an entertainment function, which is also the main function of literature now.

Eastern scholars of literature have traditionally identified four major functions of literature (see James Y. Liu, *The Art of Chinese Poetry*, 1962), namely the didactic one, the self-expressive one, a technical function, for example of poetry as technical exercise, and an intuitionist one, of writing as an act of contemplation. I argue that by ascertaining the communicational values of literature as well as even a soteriological, gnoseological function (which for Japan can be embodied in the Buddhist poetry of meditation and enlightenment) we gain a better insight into the function of art and ultimately into our very selves. This is also a tendency in contemporary world literature, where some of the best new works give readers a new sense of meaning and self-discovery.

Particularități de limbă și stil în operele lui Dimitrie Cantemir

Eugenia Zgreabă

*Universitatea din Ploiești
jeny_pitesti@yahoo.com*

Personalitatea cea mai erudită a culturii vechi românești, Dimitrie Cantemir sintetizează și dezvoltă creator cele mai însemnate idei ale trecutului nostru cultural de până la el și, anticipează, în linii generale, direcțiile de dezvoltare ale epocii următoare. Cărturarul moldovean dezvoltă într-un mod original limba literară din epoca veche, atât în domeniul istoriografiei, cât și în acela al literaturii filosofice și chiar artistice. Activitatea științifică și literară a lui Cantemir a avut un rol esențial în istoria politică și culturală a țării noastre, autorul reușind cu mare măiestrie să îmbine pasiunea istoricului cu arta scriitorului. Datorită peregrinărilor sale în Turcia și Rusia, și locuind aproape 34 de ani în medii de altă limbă, și doar 16 ani în Moldova, el nu a fost un înstrăinat. A fost preocupat de graiul viu al poporului său, dar și de particularitățile dialectale ale limbii. Baza pe care Cantemir a încercat să clădească o limbă științifică și filozofică a fost limba literară tradițională, reușind să insereze în limbă numeroase elemente savante. Opera sa a dăinuit peste veacuri punându-și pecetea asupra culturii românești.

Bertolt Breht i Istok

Nikolina Zobenica

*Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
nikolinazobenica@gmail.com*

Evropski prostor predstavlja amalgam različitih kultura, čemu posebno doprinosi otvorenost pisaca ne samo prema drugim evropskim kulturama i književnostima, već i prema vanevropskom prostoru. Tako je na literarno stvaralaštvo Bertolta Brehta, najznačajnijeg nemačkog dramatičara 20. veka, uticala ne samo marksistička filozofija, već i filozofija Dalekog Istoka. Radnja njegovih drama se odigrava i na Zapadu i na Istoku, na primer, na Kavkazu (*Der kaukasische Kreidekreis*) i u Sečuanu (*Der gute Mensch von Sezuan*). Njegovo literarno ostvarenje je deo evropske tradicije, obogaćeno elementima istočnjačke književnosti, i to ne samo u domenu drame, već i lirike i proze. Otuda lirski tekstovi Bertolta Brehta obuhvataju i *Kineske pesme*, a u

zaostavštini ovog pisca su pronađene anegdote i aforizmi nastali pod uticajem kulture i književnosti Dalekog Istoka, posthumno objavljene pod naslovom *Me-Ti Buch der Wendungen*. U ovom radu će biti razmatran način na koji su istočnjačka kultura, pre svega filozofija i književnost, uticali na Brehtovo stvaralaštvo, a biće dat i pregled njegovih dela u kojima se posebno ogleda taj uticaj, sa ciljem da se ukaže na interkulturalnost Brehtovog literarnog stvaralaštva.